

ABONAMENTUL
 Pe un an . 28 Cor
 Pe un jum. . 14 "
 Pe o lună . 2-40 "
 Nrul de Duminică
 pe un an . 5 Cor.
 Pentru România și
 America . . 10 Cor.
 Nrul de zi pentru Ro-
 mânia și străinătate pe
 un an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
 și **ADMINISTRAȚIA**
 Dealul Ferentz-avena 20.
INSERȚIUNILE
 se primesc la administra-
 ție.
 Multumire publică și Loc de
 scris costă fiecare zbr 20 fr.
 Manuscripte nu se în-
 polază.
 Telefon pentru oraș și
 comitat 502.

Anul XIV.

NUMĂR POPORAL

Nr. 42

La luptă — în comitate.

Sântem iarăș în preajma unor clipe hotărâtoare pentru soarta neamului nostru. Pe alocuirea s'a și început, iar în cele mai multe părți se va da zilele acestea lupta pentru dreptul de-a supraveghia și hotărâri asupra felului de aplicare a legilor în comitate.

La părere tabăra noastră e încă tot sfâșiată de năpraznicele nelegiuiri dela alegerile parlamentare și din frânturile oastei noastre risipite de volnicia guvernului se încheagă cu multă anevoință țaria rândurilor. O descurajare generală înădușe simțul nostru de datorie și în conștiințele dripite de teroarea fără seamăn ce-am îndurat la alegeri, încolțesc îndoiala și lașitatea.

Se pare că ni-s'a tulburat claritatea conștiinței și că am pierdut din vedere ținta supremă a războiului nostru secular, ținta spre care trebuie să năzuim cu o încordare desnădăjduită și necontenită a puterilor, reculegându-ne mai întremați și mai cutropitori în avântul nostru din înfrângerile vremelnice ce orânduite sânt oricărui popor, în lupta pentru neatârnaarea lui națională.

Intremați și plini de o neșovăitoare nădejde în izbânda luptelor noastre trebuie să ne reculegem astăzi după înfrângerea dureroasă ce am suferit. Să ne dăm seama că aceasta înfrângere se datorește înainte de toate împrejurării că n'am avut nici o

putere de-a trage la răspundere și de-a pedepsi pe slujbașii comitatului și că aceștia numai văzând slăbiciunea noastră s'au încumetat la fapte de-o nelegiuire atât de fără pereche ca cele dela alegerile trecute. Acești slujbași păcătoși s'au știut pune la adăpost de mânia noastră și n'a fost ticăloșie atât de mare încât să nu fi îndrăznit a o încerca.

Să ne dăm samă că dela stăpânirea comitatului ni s'au tras în trecut toate relele și că tot de-acolo ne devin toate nedreptățile și astăzi. La conducerea comitatului sânt cuibărite năpărcile ce ne otrăvesc traiul, acolo e corpul tuturor ce ne amărăsc viața și nu vom putea face un sfârșit prigoniilor decât strivind acest cuibar veninos, care ocrotește o ură atât de neîmpăcată împotriva noastră.

Zădarnice vor fi toate luptele noastre din viitor, dacă nu ne vom pătrunde odată de marea însemnătate a organizării noastre din comitate. Puterea numărului e a noastră în partea covârșitoare a ținuturilor românești și va rămânea o nedeslegată taină pentru urmași neputință nevoiașului rînd de oameni din zilele noastre, căci nu vor putea să înțeleagă cum a putut să îndure atât amar de vreme un popor întreg samavolnicia unui mănunchiu de slujbași, plătiți și susținuți din sudoarea lui, când putea foarte ușor să-i pedepsească și să-i învețe cinstirea legilor, căci avea doar dreptul de-

a-i înfrîna și supraveghia prin reprezentanți aleși după placul lui.

Și iată că azi stăm iarăș în fața alegerilor pentru congregație. Peste câteva zile vom avea un nou prilej de-a încerca o curmare a relelor de cari suferim. Ne trebuie numai o licărire a conștiinții noastre de neam, ne trebuie numai un strop de mândrie omenească și izbânda candidaților noștri e asigurată. Și vom trimite în statul comitatului numai pe cei ce sânt pătrunși de durerile noastre, numai pe cei-ce vor putea să dea o nouă și dreaptă îndrumare trebilor din comitat.

Un strop de mândrie ne trebuie și vom izbuti ca în sfaturile comitatelor românești puterea de-a supraveghia aplicarea legilor, precum și puterea de-a vindeca nevoile noastre fără număr, pedepsind pe pricinuitoarii lor, — va fi a noastră. O schinteie de înțelegere ne trebuie și vom putea asigura și izbânda luptelor pentru libertatea noastră națională. Căci având dreptul de-a supraveghia și înlătura pe slujbașii volnici ai comitatului, guvernele nu vor mai avea în acești slujbași unelte păcătoase la alegerile parlamentare și vom pune un capăt teroarei și corupției administrative.

Să cucerim întâi comitatele, căci numai așa ne vom putea cuceri pe urmă partea de înrăurire ce ni-se cuvine în conducerea trebilor țării. Să înțelegem în sfârșit că reușita luptelor noastre mari atârna dela țaria noastră în comitate și că până când nu vom

FOIȚA ZIARULUI >TRIBUNA<.

Frașmente.

De I. Agărbiceanu.

Pe munși se coborîseră neguri grele, sure, pluteau încet, învăluindu-se. În restimpuri, vântul ce adia plin de răcoare, aducea până pe ușițele satului firicele nevăzute, umede, din fumegarea de pe munte. Cărâind, treceau din când în când prin văzduh, ciurle. Veniam de prin sat cu inima strânsă: apropierea iernii toldeauna ne înghiață. Se adună parcă și în sufletul omului ceva greu și rece, și de acolo radiază în toată filnța fiorii întunerecului ș'a durerii.

Rari sânt oamenii cari să se gândească la moarte. Dar, cred, cu cele dintâi vânturi de toamnă simțim cu toții moartea, ascunsă undeva adânc în filnța noastră.

Veniam sdâncit în gânduri, deși nu știam la ce mă gândeam. Când să intru în curte aud de-odată în urmă-mi.

— Domnule...

— Mă întorc.

O femeie înaltă, uscată, cu ochii plini de o lucră ciudată, se oprî înainte-mi, respirând adânc. Mă privi drept în față:

— Dumneata faci slujbe? Îmi zise, neluându-și privirea dela mine.

— Ce să fac?

— Slujbe? zise ea clipind din ochi.

— Ce fel de slujbe? o întreb.

Femeia zmânci mirată din cap.

— D'apoi slujbe ca popii, — și clipi iar din ochii ei ciudați. »Uite părințe de ce e vorba... Tuși sec, de formă numai, și voi să-și înceapă povestea.

— Vino în casă.

Tristeța din suflet mi se mări, parcă. Prin geamurile mici lumina cenușie a dup'amezii lăceala, se cernea pușină, săracă.

Femeia, c'o traistă frumos vârgată în mână, mă privea cu privirile ei bolnave.

— Așa dar faci slujbe? zise ea, trecându și traista în mâna cealaltă.

— Vezi bine că fac.

Femeia respiră adânc, ușurată ca de-o povară mare.

— Îmi spuneau niște mueri că nu faci, zise bucuroasă, c'un suris dulceag pe fața ei slabă și palidă.

— »De ce să nu fac, nu-s și eu popă?

Mă uitam la ea. N'o cunoșteam. Nu era din satul nostru.

— »D'ia ai popă acasă, n'al fost la dumnealui?

Femeia ofta.

— Ba am fost. Ei, cum n'aș fi fost!

— Și l'ai dat să ți facă slujbă?

— Vezi bine că l'ai dat. Dar, zădăuse cu o umbră în privire, nu s'arată!

— Ce să se arele?

— Puterea slujbei. Fratele bărbatu-meu tot nu vine să mi spună, de unde a luat, suta de zloși? Și, îndată, începu să mi spună povestea.

Am vândut, începu, la târgul sfintei Mării o vacă. Da laptele cu *cheria*. Pții, vacă de-acelea n'am mai avea în curte. Da trebuia s'o vindem. Și, D'ia, darea, năcăzurile. O vindem, și punem banii într'o cutiuță pe fundul lăzii, între haine. Încă nu ne era grabă de el. Eram, și eu și bărbatul, liniștiți acum: când ne va trebui, avem de unde să luăm. Peste zi faculam casa, puneam cheia într'un loc anumit, și mergeam cu bărbatul la lucru.

Înainte de asta c'o săptămână, ieri a trecut săptămâna, — continuă ea c'o mare neliniște în ochi și pe față, — caut eu pintre haine după ceva, după o cărpă. N'o aflu, dar aflu cutiuța. Și n'am ce lucra, mă pun de-o deschid. Cutiuța goală? zise ea privind-mă cu groază.

— Bărbate, ai pus tu banii undeva? Îl întreb pe bărbat. Cari bani? D'apoi banii de pe vacă, zic, nu-s aici. »Ba pe dracu? zise el, și veni schimbat la față, să vadă. Fără să mai zicem noi o vorbă, căutam în ladă, scoatem toate hainele, le scuturăm. Banii noștri nicăiri. Bărbatul se izbi pe-un scaun: »Ei, asta ne-a mai trebuit.« Și începu să injure întâi banii, apoi pe mine, apoi pe noi pe amândoi. E dedat așa când se mânie, așa-i iasă vorbele din gură, de gândești că isvorăsc. Dar altfel nu-l cuminte bărbatu-meu, nici om curajos nu i.

— Spiridon a frebult să fure banii, zic eu.

— Care Spiridon, tu muere?

— Frate-tău. Nime nu știe unde ne punem cheia, numai el. Cât ce auzi de frate-său, bărbatul meu tăcu. I grozav de frică de frate-său. L'a bătut de câtevaori. Amarnic om Spiridon.

ajunge o putere hotărâtoare în comitate, nu vom putea cuceri vre-o însemnătate nici în sfatul țării, precum nu vom putea cântări nimic nici în cumpăna celor ce hotărâsc soarta împărăției.

Lupta noastră trebuie reorganizată din temelii și prilejul potrivit iată că ni-se îmbie azi încodată. Fruntași cercurilor românești sânt iarăși în fața unui moment de grea răspundere pentru soarta neamului nostru. Ei trebuie să ne dea azi măsura deplină a vredniciei lor, asigurând izbânda candidaților noștri pe linia întreagă.

Și nu le trebuie decât o licărire a conștiinței de datorie și un strop de — mândrie națională.

Bulgaria contra României. Presa și opinia publică din România s'a alarmat în timpul din urmă din cauza zvonurilor despre înarmarea Bulgariei în contra României. Agenția bulgară dă următoarea desmințire a zvonurilor răspândite:

«Se desminte știrea, după care guvernul ar avea intențiunea să ceară Sbrantei un credit extraordinar de 50 de milioane pentru întărirea graniței bulgare dinspre România. De-asemena e nelintemeat zvonul că guvernul ar proiecta manevre de larnă la granița Dobrogei. Budgetul ministerului de războiu nu va întrece pe cel din anul trecut decât cu vre-o trei milioane».

Pentru votul universal. Eri seara s'a constituit în Budapesta un nou club politic sub numirea «Reform-Klub», care a luat în programul său lupta cea mai înverșunată pentru introducerea votului universal în Ungaria.

Președinte al clubului a fost ales baronul Bánffy Dezső. Din comitet fac parte mai mulți deputați aderenți ai reformei electorale și patru conducători de frunte ai partidului social-democrat.

O nouă lobăgle. Iarăș e vorba de Bihor și anume despre solgăbirăul dela Vașcău, Tempelán Dezső (odinioară Desideriu Tempelean),

care la alegerile din Iunie făcuse tot ce i-a stat în putință ca nici un candidat naționalist să nu fie ales. A amenințat alegătorii în fel și chip, pentru toată nimica și a reușit să înfrice alegătorii în măsură atât de mare, încât la alegere candidații români au rămas în minoritate.

După alegere, țineți-vă alegători cari ați votat cu naționaliștii. Pedepsele curgeau cu droaia. Sute de inși au fost pedepsiți cu amenzi mai mari sau mai mici și cum poporul e sărac și nu poate plăti, în loc de pedeapsa în bani ar trebui să stea închis.

Și iată ce scrie acum Tempelán fõszolgabiró urc vicișpanului comitatului Bihorului:

«In cercul meu în fiecare an vre-o 3000 de oameni se pedepsesc pentru contravenție (kihágás), dar dintre aceștia abia 10 la sută pot să plătească amenzile. Ceilalți ar trebui să stea închisi, dar unde să pui atîta om și cine să ducă cheltuielile cu întreținerea lor în închisoare? Urmarea e că rămîn nepedepsiți. Acum iar ar trebui să închid cam vre-o 400 oameni. În schimb însă i-am pus să facă drumurile în nădejdea că domnul vicișpan va binevoi a aproba această măsură a mea».

Pe lângă multe mizerii ce bântuie nenorocitul Bihor a năpădit acum asupra lui și o nouă lobăgle... Solgăbirăul n'are decât să pedepsească pe bleșii oamenilor pentru ori-ce nimica și a doua zi vin jandarmii și-i mână la lucru ca pe niște vite.

Până își vor scutura jugul...

Situația în Croația se încurcă tot mai rău. Banul n'a reușit să obțină la alegeri majoritatea, deși s'a folosit de toate armele corupției și volniciei. A nădăjduit însă că după alegeri va reuși să se înțeleagă cu deputații aleși, câștigându-i pentru sine.

Tratatulvele însă au rămas zadarnice. Deputații opoziționali refuză orice colaborare cu el, așa încât la 22 Noembrie, pe care zi — cum se a firmă — va fi convocată dieta din Agram, Banul va fi nevoit să amâne ședințele ei, ca în lanuaile s'o disolve din nou.

Dacă nu va preferi să plece el.

Delegațiunile.

Contele Tisza contra votului universal și pentru urcarea contingentului. — Khuen despre guvernul coaliției.

În Viena ședințele delegațiilor continuă și se apropie de sfârșit. Și aproape fiecare ședință aduce și câte o destăinuire mai mult sau mai puțin senzațională.

În ședința de ieri a delegațiilor ungari contele Tisza a făcut din nou o declarație care ni-l dovedește un dușman neîmpăcat al votului universal, iar ministrul președinte Khuen-Héderváry a risipit aureola de guvern național martir al coaliției, destăinuind că guvernul coaliției a trebuit să și dea demisia fiindcă membrii cabinetului nu se puteau înțelege între ei, — și nu fiindcă ar fi voit să aducă »izbânzi naționale«.

Despre ședință se raportează:

Delegațiunea ungară.

Comisia însărcinată cu studiarea și desbaterea chestiilor comune a ținut ieri o ședință plenară, sub președenția lui Láng. La ședință au luat parte și ministrul comun de războiu *Schönaich*, ministrul comun de finanțe *Burian*, ministrul președinte ungar contele *Khuen-Héderváry* și ministrul honvezimii *Hazay*.

Intrîndu-se în discuția generală a raportului prezentat de sub-comisia afacerilor de război, ia cuvîntul

Issekutz Gyözö, care luând apărarea partidului guvernamental, ataca guvernul coaliției, spunând că acest guvern n'a avut în ce privește chestiile militare un program comun, sau dacă a și avut, acest program n'a fost armata ungurească independentă. Guvernul coaliționist n'a fost sincer, actualul guvern da. Cere restabilirea parității. Ungaria are nevoie de o Austrie puternică, iar Austria nu poate fi puternică, numai dacă va avea la spatele ei o Ungarie națională puternică.

Holló Lajos nu primește raportul. Se plînge că ședințele delegațiilor prea se întind și se amână redeschiderea parlamentului. La numirea ofițerilor nu se ține seamă de calificare; la înaintările în rang joacă prea mare rol protecționismul.

Rakovszky István primește raportul, deși are nedumeriri în ce privește programul militar al guvernului. Cere ca în tot cazul la reforma co-

— El n'a putut să-i fure. Nu știa c'avam banii.

— Ba știa, îi zic eu. Eu pot jura pe cruce că banii-s la el. Aici bărbatul să mînie din nou și începu să mă înjure. »Tu i ai luat, ticăloaso, te cunosc eu!« Și gândul acesta, părinte, i-s'a înrădăcinat în cap, și nu-i de-atuncia clipă să nu mi-l spună. Acum, de-aceea, m'am gândit eu: Dumnezeu va arăta cine-a furat banii, eu sau frate-său. Și, ca să se vadească adevărul, m'am gândit să mă apuc de slujbe. Un popă mi-a ceuit psaltirea de treiori, dar până acum adevărul nu s'a arătat. Tăcu și privi iscoditor la mine, mă privi cu nerăbdare.

Ca și când ar fi să sape un om după o comoară, în puterea nopții, și dînd cu sapa de ceva tare, ce sună metallic, privește cu ochii aprinși ca în fața unei puteri peste fire.

— Dumniata a-i putea face să s'arete.

— Vrei să i citești o slujbă ca să arete nesmintit adevărul?

— Da, așa vreau. Am să-ți plătesc oricât.

— Ei bine, zic eu, de bunăseama că cumnatul dtale și-a furat banii?

— Pe asta una pot jura.

— Atunci, în trei zile, cumnatul dtale va muri, dacă nu va voi să-ți dea suta.

Femeia făcu un pas înapoi, îngrozită. Lucirea ciudată îi peri din ochi, și mă privi încremenită, cu ochii morți. Un cutremur adînc începu să-i stăpânească ființa.

— »Nu, părinte, asta n'o vreau. Dumnezeu să ne ferească« gemu ea cu greu, și-și svârli repede

o cruce largă. Fața i-se întunecă apoi, și-mi păru de-odată că-și închise sufletul înaintea mea, ca și când s'ar fi temut grozav să nu i pătrund tainele, ca și când nu s'ar mai fi simțit în siguranță înaintea mea.

— Ei bine, zic eu, ce fel de slujbă vrei dar? Mă privi uimită, cu sfială:

— Poate ar fi mai bine să nu mai faci.

Da, da să nu mai faci. Eu credeam să se arete cumva așa mai puțin, dreptatea. Să se bolnăvească el de pildă, ori careva din casa lui, ori vr'un dobitoc de-a lui, ca să am pace cu bărbatul. Dar dtă vorbești de moarte. Cu moartea nu-i bine să ne jucăm, părinte. Dacă dtă poți face slujbă numai pe moarte, atunci mai bine să nu mai faci.

»Cum vrei Dtă, zic, eu nu mă amestec bucurosu în sufletul Dtale. Ce știu eu ce gânduri ai, ce știu eu ce i ascuns în sufletul Dtale? Cu moartea de bună seamă nu-i bine să ne jucăm, dar nici cu lucrurile celea sfinte. Mi-se pare că Dtă nu știi ce preț și ce putere au lucrurile sfinte.»

Mă simțeam indispus, rușinat oare cum, văzînd că se apropie omul de popă ca de un pascăltor, ca de unul ce ar avea putere peste fire. Și i vorbisem ca s'o înfrunt pentru credința ei.

Dar femeia nu mă pricepu. Văzui că i crește umbra de întunec pe față, i văzui privirea plină de groază care nu se mai deslîpea de mine.

»Sufletul omului nime nu l cunoaște, zic eu. Pentru Dtă poate ar fi fost plăcere să-i vezi pe cumnat bolnav. Poate iar să nu fi fost plăcere,

să te doară asta. Poate ai fi vrut numai să-ți liniștești traia din casă. De unde să știu eu cu ce suflet te apropii Dtă de mine? Poate cumnatul Dtale să nu aibă nici o vină, și altul să fi furat banii. Iar Dumnezeu toate le știe. O privi cu tristeță, cu durere, și fără să mi dau seamă, cu oarecare dispreț.

Femeia privea mereu la mine, cu fața învîntată. »La Dtă nu trebuia să viu eu, îmi zise, strîngîndu-și traista sub brațul stîng. Dtă toate le știi, Dtă citești în suflete. Vedeam c'o apasă ceva greu, înădușitor.

— Nu văd nimic, femeie. Omul nu-i Dumnezeu. Dar trebuie să știi, că nu trebuie să dorești nimănui rău. Răul acela se poate întoarce asupra ta.

— Nu, să nu se întoarcă, gemu femeia, și mă privi deodată hotărîtă: »Eu am furat banii!« Se uita acum în pămînt fără nici o putere. »Cînd-am zice, într'un târziu, să-i pun deoparte, să-i grijesc. Și credeam că prin vr'un semn oarecare i voiu arăta bărbatului că frate-său l a furat, și se va liniști. Acum ce să fac? mă întrebă în urmă cu privirea deschisă, liniștită.

— »Să pul banii la loc« i zic, ulmit de schimbarea asta neașteptată.

— »Să-i pun, dar nu-i mai am toți. Șase zloți nu-i mai am. I-am dat la un popă.« Și, luîndu-și rămas bun, se strecură cu grijă din curte în negura ce începu să se împrăști și peste sat.

dului penal militar să se decreteze limba ungu-rească drept limbă a desbaterilor.

Kossuth F. cere naționalizarea armatei, spunînd că statistica dovedește că atunci când în armata austro-ungară exista și limba de comandă ungu-rească armata aceasta a câștigat mult mai multe bătălii decât armata cu limba de comandă exclu-ziv nemțească. Nu primește raportul.

În ședința de după amiază, după principiile Windischgraetz și contele Batthyányi, cari au vorbit scurt de tot, a luat cuvântul contele Tisza.

Tisza despre armată.

Contele Tisza începe cu declarația că Hollo n'are dreptate să se plîngă împotriva lungimii ședințelor delegaționale. *Dimpotrivă, să se vor-biască cât mai mult depre budgetul comun și cât mai puțin despre votul universal și alte chestiuni constituționale* (aplauze).

Cel mai mare interes al Ungurilor e ca monar-hia noastră să rămână mare putere. Deși noi sântem relativ slabi, trebuie să facem tot ce ne este cu putință ca să întărim monarhia. Grație triplei alianțe nu trebuie să aducem jertfe atât de mari, cum ar trebui să aducem. Două lucruri trebuie să facem, să reorganizăm și sporim arti-leria și să dăm o instrucție mai bună infanteriei. Introducerea serviciului de doi ani va promova aceste tendințe.

Partidele cari declară că fără concesi militare nu votează urcarea contingentului de recruți nu fac bine. Pentru că sau este nevoie de urcarea contingentului și atunci urcarea trebuie votată, sau nu e nevoie de ea, și atunci nu trebuie vo-tată cu nici un preț.

Contele Tisza termină cu declarația că dorește, cere și pretinde urcarea contingentului de recruți ca națiunea lui să fie mare și puternică.

Khuen despre coaliție.

Contele *Khuen-Héderváry* răspunde pe scurt și declară că în momentul în care se va convinge că nu-și poate realiza progra-mul își va da demisia.

Ține însă să restabilească un adevăr.

Nu este adevărat că guvernul coaliției ar fi căzut, nefiind în stare să-și realizeze programul militar, ci a căzut fiindcă în sânul cabinetului a domnit cea mai oarbă neînțelegere.

Contele *Apponyi* respinge afirmațiile a-cesce ca neîntemeiate.

Khuen-Héderváry: Ajunge se invoc un singur caz. Guvernul coaliției a căzut fiindcă membrii cabinetului n'au putut să ajungă la înțelegere asupra chestiei dacă trebuie să prezinte Camerei deputaților un proiect de indemnitate sau proiectul de buget.

Discuția s'a amânat apoi pe azi.

Delegațiile austriace.

Delegațiile austriace au desbătut budgetul mi-nisterial de externe. La ședința a luat parte și ministrul de externe contele *Aehrenthal*, care a rostit un discurs mai lung, repetînd declarațiile făcute în expozeul său cu prilejul deschiderii de-legațiilor.

Volnicii la alegerile congre-gaționale.

Din Șomcuta-mare ni-se comunică unul dintre nenumăratele cazuri de volnicie ad-ministrativă ce să săvârșesc la noi cu pri-lejul alegerilor. Acum, în preajma alegerilor congregaționale, publicăm cele ce ni-se scriu, pentru a fi îndemn frunțășilor noștri să vegheze asupra curățeniei alegerilor și să denunțe orice caz de abuz și volnicie.

Iată ce ni-se scrie din comitatul Sătma-marului:

Invitat de membrii partidului național să iau și eu parte la una dintre alegerile congregaționale m'am dus la Prislop unde Românii aveau can-didați pe Dr. Vasile Lucaciu și Dr. Aurel Nyil-van, iar administrația își candidase pe jupânii Dr. Goldstein Armin și Goldstein Iózsef.

Președintele alegerii era notarul din Șomcuta, Barna Benő și suplentul lui, notarul din Ciolt, Dr. Erdős Aurel, din nenorocire fecior de popă românesc. Aceștia fuseseră puși în fruntea ale-gătorilor din Prislop și a comunelor Buteasa, Hovilla, Gaura și Vărăi, alăturate la ea.

Pentru a zădărnici însă învingerea Românilor alegătorii din comunele acestea nu fuseseră ști-ricii din bună vreme. despre ziua alegerilor, căci în presara din 2 Noemvre m'am dus în comuna Hovilla și vorbind cu oamenii am aflat că foarte puțin au știut despre alegerea ce va avea loc ziua următoare în Prislop. Spunându-le despre ce-i vorba, toți mi-au făgăduit într'un glas că vor veni la alegeri și de fapt ziua următoare au și plecat des de dimineață din comună vr'o trei-zeci și trei de alegători. Ajungând în Prislop, am aflat pe toți sătenii în curtea primăriei unde se ținea alegerea. În fruntea lor era preotul localnic și Onuț Bârlea, un țărăan luminat care a avut multe de tras din partea domnilor, numai pentru că e Român de ispravă.

— Alegătorii din Buteasa, aduși de crâșnicul Grigore Birle s'au purtat foarte brav, doar cei din Vărăiu și Gaura au fost ruși în două, pe când toți ceilalți erau la locul lor. Începându se votarea al noștrii în grupuri de câte zece plecau mândri la urnă și când jidani ce-i împrejuiau le imbiau bilete de-ale lor, li priviau din deal la vale și răspundeau răstiți:

— Ce fidulă? Avem și noi!

Era cătră amiază, jidani nu mai aveau nici un vot și noi le apucasem demult înainte, pe lângă asta mai aveam încă un gros de cincizeci de vo-turi. Pentru a asigura isbânda Grigore Birle a dat o raită până în sat la Buteasă și s'a întors cu peste douăzeci de alegători de ai noștri.

Jidani erau la aman când iacă pică și notarul Erdős, spilkuit și lustruit, cu funori patriotice, căci de, e mâna dreapta a perciunașilor cu cari ne-a miluit Dumnezeu. Intrând Erdős, notarul Barna părăsește sala și alegerea e prezidată de cel dintâi. Acesta a fost semnalul că slujbașii pot să se pună pe muncă.

Eu stam pe prispa căsii când vine un tovarăș și mă smăcește de mănecă: »la uite mă fârtate, biletele noastre în mână la jidanul cel roșu«. Mă uit pe fereastră și văd pe jupânul Kepecs, conta-bilul dela banca jidovescă din Șomcuta, ținând în mâni un pachet de bilete de ale noastre. În aceiaș clipă aud pe notarul Erdős strigând la

jandarmi să gonească oamenii dela fereastră. No-tarului i-a răspuns pe ungurește Dr. Gheorghe Costa zicând: »De-acum ne poți goni, căci am văzut de-ajuns«.

În casă mai erau încă trei oameni pe cari numai mai târziu i-a văzut notarul și i-a pus pe goană. Acești trei oameni povestesc întâmplarea cu biletele că: jidanul cel roșu a scos din hâr-dău biletele noastre, numărând pe ungurește o sută, și noi încă înțelegeam atâta lucru, dar când să vedem ce-o mai face ne-au scos afară și nu mai știm ce s'a întâmplat.

Bărbații noștri de încredere au văzut toată în-tâmplarea și când au văzut jidanul că scoate bi-letele din hîrdău i au spus să le lase la locul lor, căci ei nu vreau să le vadă, dar notarul Erdős a răcnit la ei: »Dacă nu vă place ape-lați! Atunci jidanul le-a vîrît frumușel în buzunar și în locul lor a pus bilete de ale lor.

Auzind poporul cele întâmplare s'a scărbit și era gata să se facă vrajă de nu era dl Dr. Nyil-van cu ciitorul bisericii la îndemână ca să-i mulcomească. Și așa s'a sfârșit alegerea din co-muna Prislop, învingând jidani cu mișelia și fu-rînd voturile românești, căci de cumpărat nu le au putut cumpăra.

Alegerea a fost apelată, iar contra volnicului notar Erdős și-a jidanului Kepecs care furase voturile românești s'a făcut arătare criminală.

Festivalul Ligii Culturale.

— Dela corespondentul nostru. —

București, 26 Oct. v.

Seria serbărilor culturale organizate de Ligă s'a început astă-seară sub cele mai frumoase auspicii. Grație spiritului nou, de care este pătrunsă această instituție, ce a început să cucerească tot mai mult sufletele doritoare de lumină, doritoare de a păstra neatinsă sfințenia unității noastre sufletești. Publicul se interesează de mersul acestei instituții, activitatea ei este urmărită cu dra-goste, însuflețirea pentru ea crește. Căci as-tăzi la Ligă este viață, este entuziasm și dragoste de muncă. Este mult dor și multă bunăvoință pentru răspândirea luminei în cercuri cât mai largi, pentru dezvoltarea conștiinței naționale dela cei mici și umiliți până la aceia, pe cari soarta i-a ferit de greutățile luptei pentru existență. Și, când le vede toate acestea, publicul nu poate ră-mânea nepăsător.

Deși teatrele sânt deschise, deși atâtea spectacole ademenea publicul în zilele ace-stea de toamnă târzie, de toamnă liniștită și plină de duiosie, la primul festival dat de Liga culturală sala ateneului părea prea mică pentru numărul acelor, cari au venit, însuflețiți de dragostea culturii naționale să asculte cuvântul de îndrumare al celor aleși. Intelectuali și burghezi, studenți și elevi de liceu toți s'au grăbit ca prin prezența lor să dea acestei inaugurări fastul cuvenit.

Serbarea s'a început la orele 9 seara cu cân-tecul »Steagul nostru« de Ciprian Porumbescu, executat de corul societății *Hora* de sub condu-cerea dlui Jaures Movilă, ale cărui progrse reali-zate întru răspândirea muzicii naționale, sânt tot mai mult apreciate de toate cercurile.

Ozillér Imre
mare prăvălie în Oradea-mare-Nagyvárad.

Recomandă on. preoți, învățători și publicului inteligent următoarele mărfuri din prăvălia sa: materii de modă femelască, mărfuri de modă bărbătească, pânze, albituri, trusouri pentru mirese, covoare, perdele, plapone, învâli-tori pentru paturi și măsaie, ciorapi, mănuși, îmbrăcăminte de desubt sistem Jäger, specialități de lucruri de mână, ațe pentru brodat și împletit, mărfuri de piele și oțel, mărunțișuri. — Pachetele postale peste 20 cor. se expediază francate.
Asortiment bogat! Prețuri ieftine fixe!

A urmat apoi »Sălișă, Sălișă«, melodie bănățeană aranjată pentru cor de regretatul nostru compozitor P. Clorogaru:

Sălișă, Sălișă,
Tânără fetiță,
De mi ai fi drăguță,
N'ai umbra descultă,
Sălișă, Sălișă,
Albă porumbiță...

Duloasa melodie din Banatul nostru opropit și încercat a stărnit un adevărat entuziasm în inimile auditorilor.

Cu același dragoste au fost ascultate și aplaudate cântecele »Luna n nor«, »Brăulețul«, »Frunzulișă mărăciune« și »Bătuta« toate aranjate pentru cor de dl Movilă. Publicul a aplaudat cu însuflețire aceste frumoase cântece naționale, dintre care unele au trebuit repetate de mai multe ori de cor.

A urmat dl G. Bogdan cu conferința sa »Reflexii asupra situației actuale în politica națională«.

Dl Bogdan arată că ar fi bine, ca asupra acestei chestiuni să vorbească un fruntaș venit anume din Ardeal. Ceea-ce spune d-sa sînt constatările unui om care vede lupta de departe, dar nu ale unuia din luptă.

»Cuvîntul care predomină azi atît aici, cît și dincolo e »împăcare«. Cuvîntul nu e tocmai nou. În Austria el preocupă toată opinia publică. Se împacă Cehii cu Nemții. Tot acolo — spre a-i împăca — se promite Italianilor universitate. Sînt Nemți, foarte buni Austrieci, cari nu protestează și nu se tem de această universitate. În Galiția și în Bucovina sînt priviți cu simpatie Rutenii. Astfel e natural, ca dela Viena să pornească și îndrumeze spre împăcare romîno-ungară. Faptul nu trebuie să ne mire cituși de puțin. Așa e curentul. Dar parcă nu se va face cu una cu două. Căci e vorba de două popoare cari pînă acum au trăit în dușmănie.

Bărnuz a spus, că dela Unguri nimic bine nu putem aștepta. După dl Bogdan, Bărnuz a cam exagerat, căci, în Ungaria noi am avut de înregistrat și două opuri utile a reformăiunii, care ne-a dat limba literară și epoca dela 48, care ne-a dat tot ce ne putea da. Firește, în cazul al doilea, bimele nu'l avem dela Unguri direct, ci dela aceia cari ni l'au făcut ca să-i pedepsească. Fără de Unguri firește, acestea n'ar fi putut avea loc. Într'un viitor s'ar putea ca în același fel să putem profita.

Noi Romîni ne aflăm azi în luptă cu Ungurii. Convingerea mea e că la baza fiecărui stat avem o cucerire și cuceriri. Dar ori unde există aceste stări de lucruri, există și lupta de apărare a celor cuceriri. Lupta Romînilor desmoșteniți de drepturi s'a dus și se duce pe toate terenele. Căci nu poate un om conștient să primească o situație creată de cuceritor.

Romîni nu sînt dușmani ai statului ungar, ci ai asupritorilor. Aceasta e problema acolo.

Lucrul începe să se diferențieze privit în amănunt. Sînt două categorii de Romîni în Ardeal. Autonomiștii cari cer ca prin forțele poporului — date fiind anumite libertăți — națiunea romînă să se înalțe.

Sînt apoi moderații timizi, cari se mulțimesc cu darul străinilor. Autonomiștii au fost spiritele mari ca Bărnuz, Barițiu și alții.

Conferențiarul se întreabă ce ar putea da aceste două partide, deși de fapt partidul moderat nu există?

Dar dacă totuși un partid moderat ar vrea să se întemeieze, ce-ar putea să ofere?

În tot cazul ar trebui să ofere condițiuni în cari să se răsuflă liber. Dacă un partid moderat ar cucerii o universitate romînească, dacă ar veni cu un mare program cultural, ar putea poate reduce și pe cei mai intransigenți romîni.

Dar unde se vād idealuri de acestea la moderați? Nicăiri!

Dacă Italianii și Rutenii din Galiția le au, de ce nu le-ar avea Romîni în Ardeal?

Cîtă vreme nu se oferă astfel de perspective Romînilor nu le rămîne de făcut decît să stăruie pe lângă programul de pînă acum.

Oratorul constată schimbarea ce s'a făcut în metode de luptă prin pasivitate. Pasivitatea însă nu era ceva spontan, ci era o imitație. Pasivitatea noastră n'a dat nici un rezultat. Șaguna n'a aprobat-o. Și abia acum vedem cît de limpede judeca acest mare bărbat. Căci la Mercurea Romînii s'au legat, ca să lupte legați.

Pasivitatea, făcînd să scadă numărul Romînilor din parlament, Ungurii au putut face ce vrea. Un rău și mai mare a fost că în acest timp organizația Romînilor a slăbit.

Cînd au revenit la activitate, cu lipsa lor de organizare, Romîni n'au putut cuceri atîtea mandate cîte li s'ar fi cuvenit.

Se vorbește acum de împăcare. Va reuși aceasta? O împăcare nu se poate face ușor. Situația noastră e simplă. Noi putem aștepta. Ungurii sînt într'o situație mai grea.

Este o anomalie în felul cum a încercat guvernul maghiar să facă împăcarea, adresîndu-se întîi unor oameni, cari nu reprezintau constituționalul poporului romîn. Pentru-ca să se producă ceva serios, trebuie ca tratativele să se facă cu reprezentanții recunoscuți ai poporului romînesc.

Împăcarea va întîrzia pînă nu vor intra în parlamentul din Pesta atîți deputați, încît ei să reprezinte poporul romînesc întreg.

Cu aceștia să poate apoi face legături durabile. Altfel încercările vor fi fragile și neliniștea va continua.

Doamna Elena Locusteanu a cîntat cu măiestrie cîteva frumoase cântece ardelenice, iar domnișoara Tina Barbu a declamat versuri din Coșbuc.

Festivalul s'a încheiat cu »Deșteaptă-te române« — cîntat de corul seminarului central.

Correspondentul.

Correspondență din Țara Bârsei.

Brasov, 8 Noembrie 1910.

Interesul mereu crescînd pe care apreciatul nostru prim organ de publicitate »Tribuna«, pe temelul diverselor servicii ce zilnic aduce neamului, a seriozității subiectelor de interes general ce cu atîtă competență tratează la loc de frunte în coloanele sale, dar mai cu seamă din cauza admirabilei și de toți laudabilei sale intransigențe politice pe terenul național; îl stărnește din ce în ce tot mai mult și tot mai accentuat și în pătura noastră conducătoare din aceste unghieri părginite ale Ardealului nostru ultiat, pătura, rămasă pînă acuma poate singura în inactivitate și nepăsare față cu marile și tot mai arzătoarele noastre interese naționale. Deși, judecînd după starea cultural-economică mai înfloritoare — poate cea mai chemată ce sta cu demnitate în fruntea tuturor mișcărilor noastre pe terenul cultural-național, dînd cu bărbăție imbold tuturor nervilor națiunii ca să se manifesteze tot mai cu stăruință în războiul ce s'a deschis pentru afirmarea drepturilor noastre de existență în patria noastră comună Ungaria, — această pătura zic, desinteresîndu-se cu încăpăținare de tot ce este obștesc și național, își cheltuia pînă acuma toată energia în mici dar înverșunate lupte patricide, alunecînd uneori chiar și pe povârnișul prăpăstios al pacțării cu dușmanul — pact egal cu trădarea de neam — numai ca să-și poată netezi în tihnă unele meschine interese personale.

De astădată — numai de n'aș grăi într'un ceas rău! — un vînt purificator par că bate peste toată suflarea romînească din comitat. Alegerile congregaționale bat la ușă. Din toate părțile țării unde locuiesc Romîni, trompetele de redeșteptare au început să sune. Un sunet ce îmbărbătează inimile și întărește sufletele chiamă și pe inteligența noastră din Țara Bârsei să-și facă datoria. Și avem credința că de astădată și o va face și încă pe deplin.

Bărbați, cari pînă mai ieri erau divizați pe te miri ce motiv, astăzi și-au dat mîna în față interesului obștesc de a grupa la un loc elementele razele, făcînd abnegație de persoana lor, numai și numai ca elementul romînesc să-și poată avea numărul său de mandatarî în congregația comitatensă în proporția procentului de locuitori romîni din comitat.

Și nu sînt aceste semne mai bune?

Abia s'a deschis concurs pentru alegerea de protopop al tractului Brașovului în locul regretatului Voina și lupta a și început.

Candidații par a fi cam numeroși. Se afirmă că pînă acum și-au manifestat dorința de a candida: actualul administrator protopopesc, părintele Ioan Hamza, protopop la Zernești, părintele Dr. Vasile Saftu, preotul bisericii sf. Nicolae din Schei, Dr. Ioan Lupas, adm. prot. la Săliște. Dr. Sterie Stinghe, profesor-catechet la liceul din Brașov.

E probabil să avem și un candidat mirean pe dl Dr. Nicolae Garo, avocat în Zernești, care e și teolog abs. și care în acest scop se mută la Brașov. Sfinția-mirean renunță la retribuția în bani ca protopop în favoarea unui scop de binefacere.

Al șaselea candidat este dl Dr. Iosif Boga, profesor liceal.

Lupta promite a fi destul de înverșunată între numeroșii aspiranți la bursele — destul de grase — ale marelui mucenic Nicolae.

Duminecă se vor face alegerile pentru dublarea membrilor comitetului merit a alege pe protopop.

Logodnă fericită. Sămbătă 12 crt. n. se săvârșește logodna nou alesului ca preot al bravorilor Romîni din comuna mixtă Rotbav, dl Ioan Marin cu doșoara Aneta, fiica bravorului romîn Ghiță Radu, măcelar, prim virilist român, în consiliul comunal al comunei Rotbav, destinat a fi ales primarul comunei, în cazul fericit a învingerii listei romînești la alegerile viitoare.

Mi-se comunică că, de cîtră niște tineri literați se muncește mult pentru scoaterea unui *Album național* format mare, executat în mod cu totul artistic, cuprinzînd monografiile (cu fotografia) tuturor bărbaților noștri cari s'au manifestat pe terenul cultural-național.

Intre primii subscriitori sînt și dnii Ioan Lengher avocat, G. B. Pop, cunoscutul mare proprietar, Dr. Nicolae Șerban de Voila, deputat al Făgărașului etc.

După 2 zile de ploaie cu fulgi de zăpadă, cerul s'a înseninat din nou și astăzi am avut o zi mai frumoasă și mai călduroasă ca în Iunie. În timp ce munții Făgărașului, al Rășnovului și Zerneștilor sînt greu acoperiți cu zăpadă.

Voi continua.

Correspondent.

Scrisori din București.

Critici improvizati. — *O revistă esperantistă.* — *Schimbări nepermise.* — *Pungașul de diplomat.* — *Congresul funcționarilor comerciali.*

București, 27 Oct. (9 Noembrie n.)

În timpul din urmă, mai ales dela punerea în aplicare a legii repausului dumineca, ziarele din regat dau o deosebită atențiune literaturii. Gazetele de Luni precum și acelea, cari apar după o zi de sărbătoare, sînt adevărate reviste literare. Se publică multă proză, uneori nu lipsită de calități, foarte multe versuri, în cari uneori vezi că bate un suflet. Uneori. Căci în cele mai multe cazuri se oferă publicului cititor un fel de literatură de comandă, al cărei rost este în primul rînd să umple nesățioasele coloane.

Și, interesant că odată cu publicarea bucăților literare, bune și rele, ziarele cotidiene au început să publice și scurte dări de seamă, critice, scrise la întimplare de cine dă Dumnezeu. »Revista revistelor și a cărților celor mai noi« este un ceneplisit de gazetele de Luni. În această rubrică criticul improvizat din vre-un reporter de fapte diverse își tîmleie pietenii, își ridică în slavă »maiestri« și »dă la cap« tuturor aceluia, pe cari, indiferent dacă au talent sau nu au, li consideră drept adversari. Cronici literare în adevăratul înțeles al cuvîntului, cronici nepărințitoare, sincere

DUDÁS SÁNDOR

cojocar în

Kolozsvár, strada Unio Nr. 12.

Pregătește tot felul de articoli aparținători acestei brange, în preț favorabil precum Bitușe de călătorie, tocuri pentru picioare, lînării, cojoace pentru bărbați și femei, după modele franceze și engleze, colilere, manoșane, etc. Mare depozit de covoare de lînă. Cumpăr tot soiul de blănării de vînat.

de aripi deocamdată Aşa-i, că te-am făcut ta-
blou... ai... dle Păcălici?

M'ai înfundat, zic eu rezignat.

Mai dăunăzi m'am întâlnit cu doctorul B.

Ai auzit, zice dănsul, că s'a publicat concursul
pentru ocuparea postului de protopresbiter al
tractului Braşov?

— Nu ştiu nimic.

— Cum se poate? Nu eşti abonat la »Te-
legraf?»

— Am încercat în mai multe rânduri, dar tot-
deauna mi-s'a răspuns negativ, sub pretextul, că
numărul abonenţilor e complet.

— E fapt — continuă doctorul — că con-
cursul s'a publicat în Nr. atât, pe spata stângă
a »Telegrafului«, deci chiar în direcţia cordului,
va să zică chestie de inimă, de sânge, sau cum
ar zice cei dela »Tribuna« de neam.

— Eu: hm, hm... se prea poate.

— Ei, dar când ū-i spune, ce mi a dat de
lucru afurisitul de concurs, rămâi încrăcânat.

— Ce, te-ai făcut agent al vr'unui dintre can-
didaţi?... spune-mi doctore cu cine?

— Ei aş... n'o înţelege de-andoasele. De cum
a apărut concursul... aud la telefon: tinc, tiling, tinc.
Alo! Alo... »Pleacă imediat la Z..., pă-
rintele H. greu bolnav».

Inchid aparatul... cineva bate în uşe. Intra!
Cine? Nişă pedelul cu un bilet... îl deschid:
»Doctore, dă pe la mine imediat, sânt bolnav:
Dr. Vas. Săftu.»

Concediez pe Nişă; în antru alt pedel cu alt
bilet: »Vino dle doctor negreşit azi înainte de
amiază, mă simt tare rău: dr. st. ca.»

Acum ce zici la toate acestea? — mă întreabă
doctorul.

— Ce să mai zic? N'ai primit cumva şi dela
Sibiu vr'o telegramă?

— Ce telegramă?

— Bunăoară dela tetea M...

— Cum şi el are de gând?

— Ba bine că nu. — Toate dela Dumnezeu.

— Ei dragul meu, ū o spun eu ca doctor, că
tetea M. al dăte n'are lipsă de doctori, cum e
la posesia unul recept universal, sigur în contra
or-cărei maladii; Aler de Szászsebes şi diurne.

— Că bine zice... dar ce ai făcut cu bolnavii?

— Pe toţi trei i-am pus în picioare.

— Bravo doctore!

— Stai să vezi cum. Înăl am dat pe la popa
Săftu. La el n'a fost ceva îngrijitor, o mică in-
dispoziţie la abdomen. I am prescris preferanţă,
cafele turceşti cu rum şi țigări Regalitas. Efectul
a fost uimitor.

Pe Dr. st. ca. l-am tratat cu mijloace probate
pentru anii și temperamentele juvenile, l-am dat
să privească chipuri din domeniul anatomiei, să
încerce câteva figuri de cancan și la fiecare oră
5 gr. rahat. Se simte mai bine.

— Și cu părintele H. din Z. la ce rezultate ai
ajuns? — întreabă nerăbdător,

— Cu dănsul a mers ceva mai greu. Avea
ferbinjoli mari, boala prezenta complicații la creier...
mă temeam chiar de vr'o meningită. I am pres-
cris creier de porc cu zeamă de varză... leacul a
făcut minuni și să șii, că acum e exclus orice
pericol.

— Te felicit doctore și chiar acum merg să
telegrafiez la curtea din Belgrad succesele tale,
ca să te cheme și acolo în ajutorul Moștenito-
rului tronului sârbesc.

— Merci!

Ne-am despărțit; nu fac vre-e 20—30 de pași,
când aud înapoia mea: Pst, Pst, Pst... mă întorc...
tot doctorul.

— Am uitat să ū comunic un lucru de tot
noștrm, o idee genială a lui Mihai: E vorba să
se facă o societate pe acții pentru alegerea pro-
topresbiterului Braşovului.

— Nu ū bate joc de mine că nu mai telegra-
fiez în Serbia.

Braşov, în 24 Oct. 1910.

B.

Din străinătate.

Alegeri în Statele Unite. Marți au
avut loc în Statele-Unite ale Americii de
nord alegerile generale pentru congres, pre-
cum și pentru câteva parlamente provinciale.
In acelaș timp s'au ales și guvernorii pro-
vinciilor.

Alegerile s'au sfârșit cu învingerea parti-
dului democrat, care a ajuns în majoritate
în congres și a câștigat și câteva voturi în
senat. Partidul republican n'a fost în stare
să-și mențină mandatele de mai nainte și
chiar și în provincia New York a fost ales
guvernator candidatul democrat Dix, cu o
majoritate de aproape 100,000 voturi, față
cu candidatul republican susținut de fostul
președinte al Statelor-Unite Roosevelt.

Campania electorală de-acum se poate
numi înainte de toate o înfrângere a lui
Roosevelt, pentru că el a pornit lupta îm-
potriva partidului democrat și chiar în acele
provincii în cari el a agitat în persoană,
candidații lui au primit cele mai puține
voturi.

Majoritatea democraților în camera re-
prezentanților e de 40 voturi (215 demo-
crați și 175 republicani), iar în senat au
redus majoritatea republicană la 17 voturi.

Incredere — guvernului francez.

Din Paris se telegrafiază că discuția asupra
programului guvernului s'a terminat eri. În
discuția aceasta ministrul-președinte Briand
n'a mai dat dovezi despre verva și energia
de mai nainte și în apărarea programului
său a atins chiar și coarde sentimentale.
»Dacă aveți la dispoziție un om mai bun,
îi cedez bucuros locul!» a zis Briand, ape-
lând la cameră să i voteze încredere.

Moțiunea prin care se exprimă guver-
nului încrederea camerei a fost primită cu
296 voturi contra alor 209. Majoritatea
aceasta de 96 voturi e însă foarte proble-
matică în ce privește viitorul.

Zilele noului guvern Briand sunt numă-
rate. Cabinetul va aștepta numai un mo-
ment oportun pentru a-și da demisia, fără
ca demisia să pară o învingere a socia-
liștilor.

Alianța sârbo-bulgară? Ziarul »Giornale
d'Italia« publică o corespondență din Belgrad în
care citim următoarele: »De câtva timp se lu-
crează cu activitate la apropierea sârbo bulgară.
La Belgrad au sosit în misiune câteva persona-
gii bulgare cu multă vază și pentru acelaș motiv
din partea sârbească s'au dus la Sofia Aza Sta-
nojevic, doctorul Pasici, oameni politici reputați
ai vechiului partid radical și Frifovic din ve-
chiul grup dizident ca să continue tratativele.
E aproape sigur, că înțelegerea va fi făcută fiind
că guvernul bulgar a acceptat bazele acordului.
Regele Ferdinand a opus oare-cari dificultăți, însă
ministrul Malinow va dimisiona dacă va mai
găsi la Coroană noi rezistențe. Baza acordului
nu e de loc agresivă pentru nimeni, ci doar sim-
plă apărare.

Este deci exclusă orice jintă ostilă contra Tur-
ciei. Va voi oare Coroana bulgară să-și asume
și de data asta răspunderea nereușitei tratativelor
de apropiere între Serbia și Bulgaria, la care
poate se vor adăoga și Grecia și Muntenegru?

Poporul bulgar se arată nemulțumit față de
regele Ferdinand pentru izolarea periculoasă în
care se găsește azi noul regat.

INFORMAȚIUNI.

A R A D, 10 Noembrie n. 1910.

— »**Reunirea femeilor române din
Arad și provincie**» a câștigat un nou
membru fondator. Doamna Floare Frențu
n. Stanca, care a și plătit suma de 100 co-
roane, taxa de membru.

Pentru scopurile nobile urmărite de Reu-
niune dl S. Leonte din București a dăruit
suma de 2 cor.

— O întâmplare. Dl Georgiu M. Corche-
șiu, primar în Câmpeni ne trimite o întâmplare
la corespondența publicată în 224 din »Tribuna«,
în care spune că nu este adevărat că nu ar fi
membru la casină, pentru că d sa este membru la
toate instituțiile culturale de acolo. Ne trimite
apoi două documente și a. din partea repre-
zentanților și alți fruntași din comună și
un extras din protocolul de ședințe al comitetu-
lul comună!, în cari se laudă activitatea d sale de
primar și se spune că măsurile luate de d sa îm-
potriva holerei, nu că ar fi fost vexatorii ci d-a-
dreptul în interesul salubrității publice. Atestatul
este iscălit de d nil R. Furdui, Nicolsu Palade,
Iosif Anieșan, Petru Simu, Dr. Zosim Chir op,
Dr. Traian Morcan, Aron Pallade, Morariu Todoru-
șiu, Nicolae Bolog, Aurel Ioanette, Vasile Marc
și Petru Bancușiu.

— Omor în Păuliș. Ni-se scrie: In comuna
noastră s'a întâmplat ieri un omor, care ține în
agitație satul întreg. Ieri dimineața a fost găsit
împușcat în uliță, înaintea porții dela casa sa,
economul Șirian Laza. Făptuitorul nu se cunoaște.
Autoritățile anchetează.

— Dar pentru biserică. Ni se cere publi-
carea următoarelor: Bisericii noastre din Claba
l s'a cumpărat un rând de odăjdii cu 311 cor. 20
fil, la care au contribuit credincioșii cultivători de
verdețuri: Andrei Bogdanov, episcop 90 cor; Co-
stan Petrov, 30 cor; Dimitriu Costov, 10 cor;
Dimitriu Petrov, 100 cor; Petru Bogdanov, 10
cor; Flore Iordanov, 50 cor; și subscrisul 21 cor.
20 fil. S'a mai cumpărat un polticandru cu 160
cor, la care au contribuit cu 90 cor. niște cre-
știne de aici, nu le știu cine. Mărinimoșii contri-
butor!, pentru jerfele aduse pe altarul Domna-
lul, primească în numele bisericii și pe aceeaș
cale, cea mai adâncă mulțumită. B. Claba, la 27
Oct. 9 Noembrie 1910. Victor Popovici, preot.

— Sfințirea steagului Reuniunii de cân-
tări din Reșița română Ni-se scrie: Reu-
niunea de cântări și muzică a plugarilor români din
Reșița-română după 16 ani de muncă și sbuciu-
mări a ajuns momentul înălțător al sfințirii fla-
murei sale, care va avea loc în ziua, de 7/20
Noembrie 1910.

La aceasta serbare rară cooperează mai multe
Reuniuni celebrându-se o liturghie festivă împreu-
nată cu sfințirea steagului, la care va cânta Reu-
niunea de cântări din Reșița-română sub con-
ducerea dibaciului dirigent Josif Velceanu.

După aceste ceremonii se vor bate culele tri-
mise.

La orele 2 banchet în hotelul »Pannonia«. În
decursul banchetului vor cânta corurile prezente
și un ales taraf de lăutari.

La ora 8 seara concertul festiv, la care vor
coopera Reuniunile prezente cu cântările lor de
forță.

După concert Reuniunea din Călnic va juca
drăgălașul joc național »Călușorul.« Urmează
danș.

La această serbare nouă tuturor scumpă cu re-
spect venim a invita pe toți spriznețorii limbii și

Cei cari
doresc : **mobile**

bune, —
frumoase,
ieftine, —

să se adreseze cu toată în-
crederea fabricanților de
— mobile —
Székely și Réti
din Marosvásárhely,
(Piața Széchenyi 47).

La cerere prezentăm și în provincie
bogata noastră colecție. La înțelegere
aparte expedăm franco în orice parte
a Ardealului. — Atelier de primul rang.
— Mare asortiment de —
trusouri pentru mirese.

cântulul nostru românesc. *Reșța-română* la 9 Noembrie 1910. *Mihai Mercea* președinte. *Ioan Mărlă* secretar.

— **Jubileul unui învățător.** Ni-se scrie din Giula-germană: O frumoasă și rară sărbătoare a avut loc în 5 Noembrie, în comuna noastră. Implinind în ziua aceasta, veteranul nostru învățător dl *Iosif Ivan* 40 de ani de serviciu învățătoresc, corpul didactic din tractul Chișineului în unire cu poporul din comună a sărbătorit după merit prilejul acesta frumos, aducând omagii vrednicului învățător. În numele corpului didactic, care a ținut sedință festivă, veteranul învățător a fost salutat de către secretar, făcând istoricul activității rodnice a sărbătoritului. După aceasta în numele poporului l-a binevenat învățătorul substituit *Petru Oltean*, iar unul dintre foștii săi elevi i-a predat un cadou *un clas și un lanț de aur*, în semn de recunoștință pentru cei 28 de ani de muncă neobosită pentru luminarea poporului petrecuți în Giula-germană.

După aceasta înălțătoare serbare a avut loc o masă comună la care au luat parte învățătorii și peste 50 de fruntași din popor, predată de dl *Demetriu Muntean*, administrator protopopesc, unde jubilarul învățător a fost sărbătorit prin numeroase toaste.

— **Viriliștii români în comitatul Făgărașului.** În lista viriliștilor comitatului Făgăraș pe anul 1911 sânt luați pe baza dărei următorii Români:

Nicolau Garoiu, avocat, Zărnești, *Dr. Ioan Șenchea*, avocat, Făgăraș, *Dr. O. Vasu* avocat, Făgăraș, *Gheorghe Guiman*, comerciant, Poiana-Mărului, *Dr. Laurențiu Pop*, avocat, Abrud, *Ioan cav. de Pușcariu*, jude de curie în pensiuie, Bran, *Gheorghe Ghimbășan*, proprietar, Făgăraș, *Leon Solomon*, notar, Drăguș, *Gheorghe Enescu*, comerciant, Poiana-Mărului, *Dr. Andrei Micu*, avocat, Făgăraș, *Dănilă Gabor*, inginer, Voila, *Ioan Baiu Comșia*, comerciant, Zărnești, *Gheorghe Enescu*, preot, Bran, *Dr. Iancu Meșian*, proprietar, Zărnești, *Gheorghe Tunsoiu*, comerciant, Șinca-Nouă, *Dr. Gheorghe Urdea*, asesor orfanal, Făgăraș, *Nicolae Lupu*, comerciant, Zărnești, *Valeriu Comșia*, preot, Copăcel. Suplenți: *Ioan I. Comșia*, comerciant, Zărnești și *Gheorghe Bunea*, cârciumar, Vad.

Deci din 87 viri-iști, abia 20 sânt români. S'au sporit în mod meșteșugit Jidani și Sașii, împărțind dările între toți fii maioreni ai familiei, — pe când unii din oamenii noștri nu se interesează să-și însemne toate dările, iar cei îndreptățiți să ceară socotirea dublă a dării.

— **Premiul Nobel pentru literatură** Din Stockholm vine știrea că în cercurile ce stau în atingere cu Academia svedeză se amintește ca sigur că premiul Nobel pentru literatură îl va lua scriitorul *Paul Heyse*. Dar totuși pare a nu fi cu totul exclusă posibilitatea unei căderi căci are un puternic rival în persoana scriitorului *Gethardt Hauptmann*, care a întrunit un mare număr de voturi.

— **Agitații printre țărani din România.** Din București ni se scrie: În timpul războaielor țărănești din 1907, reprezentanții autorităților, cercetând cauzele acestor războaie, au văzut că una dintre aceste este și atitudinea arindașilor și proprietarilor față de munca țăranilor. Țăranii în multe locuri nu aveau ce să mănânce, în timp ce pe câmp porumbul lor putrezea nedijmuit. Grație nouilor legi, acestor abuzuri condamnabile li-s'au pus capăt. Totuși din când în când auzim plângeri din partea țăranilor, că legile făcute pentru ocrotirea lor nu se respectă de către unii proprietari și arendași lacomi. Astfel zilele acestea s'a anunțat că țăranii din comuna *Udrești*, județul *Prahova*, sânt în mare fierbere, deoarece, deși vremea este atâta de înalțată și iarna se apropie, proprietarul acelei moști n'a voit nici până acum să dijmuiască porumbul. Țăranii au amenințat că și vor face singuri dreptate în cazul când se

nesocotesc cererile lor. În urma intervenției prefecturii, lucrurile se vor liniști. Este însă regretabil că și acum, după furtuna prin care a trecut țara, se mai găsesc oameni, cari să îndrepte prin purtarea lor spiritele spre revoltă. Și nu este numai cazul acestor țărani. În satele din Moldova unde arendașii ovrei stăpânesc, auzim acleiași plângeri. Să nădăjdum, că autoritățile vor ști să pună frul lăcomiei străine. Și mai ales să nădăjdum că, odată cu dezvoltarea obștilor sătești, satele românești se vor scăpa de exploatarea tuturor adușilor de vânturi.

— **Nenorocirea unor emigranți.** În iarna trecută 8 oameni din comuna *Helpa*, comitatul *Gömör*, au plecat de-acasă să-și caute fericirea în America. Neavând pașaport și bani, au plecat pe jos, pe drumuri ascunse, să lasă din culbul mizeriei, dar n'au putut ajunge, sărmanii, la locul dorit, căci prin munții *Tatra* l-a prins un vânt puternic cu zăpadă care l-a îngropat pe toți. Cadavrele lor abia acum au fost găsite.

— **Atentat politic în Pozen.** Din Pozen se anunță, că Marți un faptului necunoscut a tras mai multe focuri de revolver asupra lui *Franz Bobry*, șeful partidului democrat-progresist din Pozen, rănindu-l la abdomen. Se crede că e vorba de un omor politic.

— **Dintr'un leu — doi.** Din București ni se scrie: Cazul falosului *Andronic*, care făcea dintr'un leu doi, care prin apa lui miraculoasă preschimba moneda de argint în aur, până când a ajuns în pușcărie, se mai repetă și astăzi. Cu deosebire țiganii se îndeletnicesc cu această meserie, din care cauză poliția din diferitele orașe ale țării are mult de lucru cu meșterii nepoți ai străvechilor faraoni. Vorba este că, cu toată pătănia unor, cari au fost înșelați în chipul acesta cu sume frumoșele, iubitorii de arginți tot nu învață minte. Zilele acestea s'a petrecut la *Constanța* un caz nostim. O doamnă, anume *Maria Petrescu*, luă în serviciul său pe țiganul *Bănică* și împreună cu nevasta sa. Țiganca, aflând că stăpână sa are parale multe, l-a arătat un fel de spă, cu ajutorul căreia, zicea ea, poate să transforme leul în liră englezească. Numita doamnă, isplătită de vorbele țiganului l-a dat suma de două mii de lei să l-o prefacă meșteră țigancă. Aceasta încă a făcut atât de bine și în noaptea următoare a plecat, împreună cu țiganul, fără a l-se putea da de urmă. Abia după câteva zile cei doi pungași au fost descoperiți la *Caracal*, de unde au fost ridicați și aduși să facă o probă despre meșteșugul lor în fața judecătorului de instrucție, care l va trimite probabil la una din pușcăriile statului spre a se perfecționa în rentabila lor meserie.

— **Procesul Barna Bertalan.** Isprava directorului de bancă *Barna Bertalan* din *Buda-pesta*, care s'a prezentat la o bancă din *București* cu bonuri furate în valoare de 54 de mii de lei, se cunoaște. *Barna* a fost arestat și dat judecătoarei împreună cu un oarecare *Caracaris* și *H. Kain* acuzați ca complici în acest furt. Procesul se judecă de câteva zile la judecătoria ocolului I. din *București*. Bonurile după cum se știe, au fost furate dela dl *Papa Gheorghiu* din *Statina*.

Barna Bertalan se scuză zicând că n'a știut că bonurile erau de furat. Tot astfel și *Kain*, căruia i s'a admis cererea de a fi pus în libertate în schimbul sumei de zece mii de lei depusă cauțiune. *Barna Bertalan* are ca advocați pe dl *Em. Porumbaru*, *N. Vlădescu* și *Radu Rosetti*. Sentința se va pronunța probabil Jol. Publicul așteaptă cu mult interes această sentință.

— **Convocare.** SS. DD. membrii și toți interesați de luminarea neamului nostru — dia desp. »Beiuș« al »Asociațiunii pentru literatură rom. și cultura poporului român« se convoacă la adunarea cercuală ordinară în *Beiuș*, localul casinei române în 17 Noembrie n. 1910 Joi d. a. la orele 2.

Ordinea de zi: 1. Deschiderea adunării și raportul comitetului. 2. Raportul casierului și preliminarului. 3. Alegerea comisiilor pentru: a) cenzurarea rapoartelor amintite, b) înscrierea membrilor, c) candidarea directorului cercual pe un nou period de 3 ani, d) verificarea procesului verbal. 4. Conferință. 5. Rapoartele comisiilor, darea absolutului, aprobarea preliminarului. 6.

Alegerea directorului și a comitetului. 7. Eventuale propunerii. 8. Fixarea locului pentru adunarea cerc. viitoare. 9. Închiderea adunării. *Beiuș*, la 30 Octomvrie n. 1910. — *Comitetul*.

— **Reconstruirea Messinei.** Guvernul italian e hotărât să ceară Camerei încă 20 milioane lire pentru reconstruirea Messinei și Calabriei pustiite total de cutremurul de-acum un an.

— **Conjurație în Japonia.** Tribunalul din *Tokio* a osândit la moarte prin ștreang pe 20 japonezi acuzați, că s'ar fi conjurat să-l omoare pe împăratul când acesta va vizita o școală militară din capitala țării.

— **Prelegere publică.** Duminică în 13 l. c. la orele 5 d. a. dl profesor *Nicolae Mihulin* va prelege în sala cea mare a seminarului diecezan despre: »*Lupta contra alcoolului și Ordinul Bunicilor Templieri*«. On. public românesc este rugat de a lua parte în număr cât de mare.

— **Tulburări în Semeac.** Ni se scrie: Locuitorii din comuna *Semeac*, lângă *Arad*, au foarte puțin pământ arător și de aceea an de an mulți emigrează în America.

Fondul religios unguresc al ministerului de culte are aici averi întinse și vestea, că ministerul va vinde una dintre ele la licitație publică, a stârnit între locuitori mare bucurie. La timpul său mai mulți înși au mers în deputație la ministerul de culte și au rugat pe referentul respectiv, să le dea lor pământul. Consilierul le-a răspuns, că licitația trebuie ținută, dar la caz că ofertul lor va fi egal cu un altul mai bun, sau și dacă e ceva mai ieftin, atunci le va da lor pământul.

O societate încă voia să cumpere averea aceasta, dar cu scopul ca apoi s'o exarandeză locuitorilor pe bani scumpli. Câțiva semeaceni membri ai societății, lățseră vestea prin comună, că în urma protecției ce-o au în minister, acesta le va vinde lor averea, la ce țărani s'au răzvrătit încât a trebuit adusă jandarmaria în comună, pentru că răzvrățiții au atacat mai mulți membri ai societății, care voiau să speculeze pe piale lor. Spiritele agitate s'au molcomit numai după ce solgăbirăul l-a asigurat pe țărani, că nu comitanții de speculanți ci lor, țărănilor, li se va vinde averea din chestie.

— **Aviator sinucigaș.** În 8 August s'a întâmplat în *Petersburg*, că aviatorul rus *Matievici* a căzut cu aeroplanul și imediat a murit. Aviatorul a fost membrul partidului revoluționar și se vorbește că ar fi fost însăcinat să l omoare pe ministrul președinte *Stolypin*. Lui *Matievici* i-s'a imbiat ocazie foarte bună de a-l omori pe *Stolypin* când acesta l-a rugat să-l primească cu el într'o călătorie în aer. Când ei s'au ridicat cu aeroplanul la o înălțime mai mare, ministrul președinte l-a zis:

— »Mi-am încredințat ție viața, sper că nu mă va ajunge nici-o primejdie«.

Încrederea aceasta într'atâta l-a mișcat pe *Matievici*, că a abzis de planul de a-l omori și s'a coborât cu călătorul său.

Comitetul revoluționar l-a osândit pe *Matievici* pentru faptul acesta la moarte, dar el în 8 August și a făcut singur moarte, căzind din aeroplan dela o înălțime mai mare și murind imediat.

— **Convocare.** »*Reuniunea femeilor române din Abrud, Abrudsat și jur*« convoacă pe toți membrii și binevoitorii săi la *Adunarea generală ordinară* ce se va ținea *Duminică* în 27 l. c. n. la ceasurile 3 d. a. în localul școlii de fete din *Abrud*, cu următorul Program:

1. Deschiderea adunării.
 2. Raportul general al Comitetului pe anul 1910.
 3. Raport despre starea casei și prezentarea bugetului pe anul 1911.
 4. Alegerea unei comisii pentru cenzurarea acestor rapoarte.
 5. Esmiterea unei comisii pentru încasarea factelor dela membrii vechi și noui.
 6. Alegerea comitetului pe un nou period de 3 ani.
 7. Eventuale propunerii.
- Abrud*, la 6 Noembrie n. 1910.
Ana Filip președintă. *Ioan Simu* secretar.

— **Lucruri peste fire.** Pațină vreme înalțate de asta un grup de profesori dela universitatea din *Tokio* au cercetat o femeie cu numele *M. buna Chisu* care are o însușire peste firea omenească.

Femeia aceasta e văduva unui locotenent căzut în războiul ruso-japonez și privind cu atenție încordată mai multe minute îl ghicește cuprinsul. De pildă te retragi într-o cameră singuratică unde nici n'a mai fost femeia, și scoți o carte de vizită și pe urmă într-o cupă pe care o pecetluiești, pe urmă cupa o înfășori bine în hârtie și o pui într-o cutie de lemn pe care o legi strașnic cu o frânghie cruciș și capetele frânghiei le pecetluiești iară. După ce s'a făcut, treci cu cutia în camera unde se află femeia și i-o dai. Aceasta o ia în poală și se așază pe un scăunel după obiceiul japonez. O privește apoi cu multă băgare de seamă vre-o zece minute și îți spune apoi numele ce stă scris pe cartă de vizită ascunsă cu multă îngrijire în cupă.

Mai ghicește apoi de pildă și alte lucruri cari în absența ei au fost puse în sertare sau în garderobe. După cum spune ea, lucrul ce vrea să-l ghicească îl apare pentru câteva clipe și apoi dispare iară dinaintea ochilor ei spirituali. Medicul cu care avuse femeia aceasta de a face a dus-o odată la o mulere însărcinată și Mibuna privind-o câteva clipe a spus că va da naștere unui băiat. Lucrul s'a dovedit în scurtă vreme întocmai.

Femeia aceasta și-a descoperit darul său atât de rar abea cu câțiva ani înainte de asta, când mergând la băl de mare a pierdut un inel pe câna ieșă din baie. Stând pe țărm l-a văzut pentru o clipă în adâncurile apei și arătând unor oameni locul unde l-a văzuse l-au și găsit de fapt. Vestea despre această femeie s'a lăsat repede din loc în loc și din oraș în oraș, până a ajuns la Tokio unde s'au adunat mai mulți profesori și învățați cari cu dinadinsul cercetând-o au rămas minunați de cele ce văzuseră. Mulți s'au întrebat cam ce fel de daruri peste fire sânt acestea dar nici unul n'a găsit vre-o lămurire.

Un profesor e de părere că oamenii din vremuri vechi aveau mai mult decât cinci simțuri și că dintre simțurile pierdute unul sau altul se deșteaptă la restimpuri, și și începe funcțiunea fie din întâmplare, fie că e o predestinație.

x A sosit toamna și cu prilejul acestui sezon nu întârzie să privești magazinul lui Dudás Sándor din Cluj-Kolozsvár, strada Unio unde se află cele mai excelente articole de blănărie.

— >Balul costumat din Arad<. În editura librăriei >Tribuna< a apărut o serie de 6 cărți poștale ilustrate, în culori, reprezentând costume și grupuri dela balul costumat din primăvara aceasta. Bucata se vinde cu 24 fileri, seria de 6 bucăți 1 cor. 20 fil. + porto poștal 10 fil., recom. 35—45 fil.

Comercianților și vânzătorilor 50 bucăți cu 9 cor., 100 bucăți cu 16 cor. plus porto.

Venitul curat se va adăoga la fondul >Reuniunii femeilor române din Arad< pentru zidirea unei școli de fete.

Stabilimentul medical
Dr. A. COSMUTZA
Budapesta, Ferencz körút No 29.
S'a deschis în 1 Mai 1910 pentru morburii interne, de nervi, chirurgie și urologie.
La cerința publicului stă la dispoziție în cazuri grele consultările cu cei mai renumiți profesori și specialiști din Budapesta.
Laboratoriu medical și bacteriologic.

Cronica socială și artistică.

Concertul dnei Lucia Cosma în Sibiu. La 11 Noemvre n. va avea loc în sala mare dela >Unicum< un mare concert dat de dna Lucia dr. Cosma, cunoscuta noastră cântăreață, cu concursul binevoitor al gingașei poete dșoara Ecaterina Pitiș din Brașov.

După concertul din Sibiu dna Cosma

va face un turneu în România, dând concerte în Iași, Brăila, Galați și Craiova.

Iată programul concertului din Sibiu:

1. Thomas: Aria Ofeliei din >Hamlet<.
2. Schumann: Mondnacht.
Brahms: In Waldeseinsamkeit.
Schubert: An die Nachtigall.
3. Brediceanu: Vino bade iar acasă.
Știi tu bade ce mi ai spus.
Dima: Mugur, mugurel.
4. Ecaterina Pitiș: Versuri, spuse de autoara.
5. Wolf: Verschwegene Liebe.
In dem Schatten meiner Locken.
Die Zigeunerin.
Du denkst mit einem Fädchen.
6. Bock: Dormöschchen.
Dima: Dorință.
Bizet: Pastoraie.

Dr. Stefan Tămășdan,

medic univ. specialist în dentură,
Arad, vis-à-vis cu casa comitatului.
Palatul Fischer Eliz. Poarta II.
Consultații dela orele 8—12 a. m. și 3—6 d. a.

ECONOMIE.

Direcțiunea institutului de credit și economii >Economul< în Cluj a ales în ultima ședință plenară, de prezident al institutului pe dl Eugen Bianu, mare proprietar în Făget.

Intreprinderi în Turcia. Din București ni se scrie: O știre îmbucurătoare și în acelaș timp semnificativă vine din Constantinopol: în urma unei licitații, la care au concurat cele mai mari case de întreprinderi din capitala imperiului otoman, ministrul turcesc de comerț a contractat cu antreprenorul român dl Simion un angajament pentru facerea studiilor geologice pentru alimentarea cu apă a vilaetelor Ossir și Iemeu. Este primul caz acesta când un Român — sântem așa de puțin întreprinzător! — contractează un astfel de angajament. Studiile le va face cu specialiști români. O comisiune de specialiști, sub conducerea dlui G. Botez, va pleca spre acest scop în curând în Turcia. Guvernul din Constantinopol va pune la dispoziția inginerilor români escorta, de care vor avea nevoie în timpul cât vor face aceste studii.

Lucrările vor dura timp de șapte luni. Plata comisiunii este de 5000 de lei pe lună și o diurnă de 250 de lei pe zi. Angajamentul făcut cu firma românească a produs o bună impresie în presa și opinia publică din Turcia, care salută acest nou semn de apropiere între România și Imperiul otoman, care știe să prețuiască vitejia, ca și știința românească. Este prima întreprindere românească în noua Turcia. De relevat mai este faptul că profesorul de geologie dela facultatea din București, dl Mrazec a fost de asemenea invitat la Constantinopol spre a ține o serie de conferințe. D. Mrazec va pleca zilele acestea în capitala imperiului otoman.

Succesul numelui case de întreprinderi ne îndreptățește a ne aștepta și la alte întreprinderi românești în imperiul otoman. Peste tot, Turcia oferă un mare câmp de activitate pentru comerțul românesc. Totul depinde dela felul în care comercianții și industriașii noștri vor ști să cucerească acest câmp.

Piața grânelor din Aradul-Nou

9 Nov. 1910.

Ploaia din săptămîna aceasta este foarte priincioasă sămănăturilor.
Tirgul de bucate e constrîns, prețurile se urcă.

S'a vândut azi

grân 3000 mm.	9 70—	9 90
orz mm.	6 50—	6 00
ovăș mm.	7 30—	7 40
secară mm.	6 50—	6 60
păpușol 500 mm.	4 30—	4 40

Prețurile sunt socotite în coroane și după 50 de chilogramme.

BIBLIOGRAFII.

La Librăria Tribunei se află de vânzare + 10—20—30 fileri porto, de curînd apărute următoarele cărți:

N. Iorga:

Viața femeilor în trecutul românesc.
à 175 cor.

Balada populară românească.

Originea și ciclurile ei.

à 20 fil.

Andrè Chénier:

Oaristys. Bucolică după Teocrit.

à 15 fil.

Scăderea poporației creștine și înmulțirea jidanilor în orașele României. Cause și remedii. Trei prelegeri ținute la Valenii de Munte. — Cu o prefață de A. C. Cuza, profesor.

à 60 fileri.

Preotul Gr. G. Petrov:

Nu din partea aceea, sau datorie de episcop. Poveste.

à 50 fil.

Stavrinos:

Povestea lui Mihai Vodă Viteazul.

à 15 fileri.

Cereți catalogul de cărți gratuit.

I. Corbu, Ad Astra!

Astronomie populară în icoane.

Cu mai multe ilustrațiuni în text.

(200 coroane intrate din vânzarea acestor cărți sunt menite victimelor anului 1910.)

Prețul 2 cor. + 20 fil porto.

Poșta Redacției.

N. Viena. Nu avem aici >Arbeiter Zeitung<. Trimite-ne numărul cu articolul.

Poșta Administrației.

G. Virovașu, Șipet. Am primit 7 cor. abonament până la finea anului 1910.

Iosif Popoviciu, B. Monoșturi. Am primit 6 50 cor. ca abonament până la finea anului 1910.

Petru Codrean, Siciău. Am primit 4 50 cor. în abonamentul d. v. pe 1910.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.

>Tribuna< institut tipografic, Nicheia și cons.

Dentist român în Arad.
VIRGIL MUNTEAN
Szabadság-tér Nr. 3. Lângă farm. Rozsnyay.
Dinți artificiali în cauciuc dela 4 cor. în sus. Coroane de dinți în aur 24 cor. Dinți cu șurub în aur și platină 20 cor. Poduri în aur și aluminiu, cari nu se pot scoate din gură, în preț cât se poate de moderat și în rate lunare. — — — Garanță până la 10 ani. Reparaturi la pieze făcute de mine se efectuează gratis. Celor din provincie se efectuează lucrările în aceeași zi.

Pentru cumpărare
de
pălării pentru copii și domni

cel mai bun magazin e a lui

SUC. EMMER FERENCZ
Weismayr Ferencz
Timișoara, centru, strada Hunyadi.

Licitațiune minuendă.

În urma aprobării Ven. Conzistor din Orade Nr. 1994. 170 Ep. 1906, se publică licitațiune minuendă în scopul zidirii unei noi biserici gr. ort. rom. în Chișlaca, pe ziua de 7/20 Noemvrie a. c. în școala din loc. Prețul de esclamare e: 18,355 cor. 49 fileri. Planul și preliminarul de spese se pot vedea la oficiul parohial. Licitanții vor depune vadiu 10% în bani gata sau în hârtii de valoare acceptabile.

Comuna bisericască își rezervă dreptul a primi pe acel întreprinzător în care va avea mai bună încredere, acesta va achita și prețul planului și a preliminarului.

Licitanții n'au drept a pretinde nici un fel de spese pentru participa'e la licitațiune.

Chișlaca, 20 Oct. (7 Nov.) 1910 (ppresbiteratu! Beliiului). **Simeon P. Leucuța**, paroh-președinte. **Gheorgiu Huța**, inv., notarul com. par.

ANUNȚ.

În cancelaria advocațională a subscrișilor află aplicare

un candidat de avocat.

Reflectanții să-și comunice condițiunile și referințele personale.

Dr. Enea Draia și Dr. Bucur Băra,
advocați, — Murășoșorhei
Marosvásárhely.

Imprumuturi ieftine

Fără nici un adaus de cheltuieli cu 4^{1/2}% se mijlocesc împrumuturi de amortizație pe moșii pentru 10—65 de ani, se angajează a despovăra moșii cu datoria mai scumpă, la un împrumut mai ieftin.

Se vînd în rate avantajoase și fără scărițare de preț **orice mașini agricole**, prima calitate și cea mai nouă construcție cu vapor, benzină și mașini de treierat cu olei brut, apoi mașini de sămănat și costt, mori, cu vapor, benzină, olei și gaz, deasemenea sunt de vânzare **2 mașini de sămănat**, vechi, folosite, una cu 15, alta cu 17 șire, apoi pentru un preț convenabil **o garnitură de treierat**, sistem Göpel putere de 4 HP.

Instalații de luminat cu acetilenă, prin aparatele »Ideal« distins la expoziția din Paris cu medalie de aur sau Beagid, lumină frumoasă potolită, manuară sigură și simplă, economie de 500% în apă în comparație cu celelalte aparate, nu murdăresc, nici nu fac funingină.

Depozit și expediția tuturor părților constitutive; fitile, lize, scoici etc.

La cerere trimite un oficiant specialist în cauză.

Agentura generală comercială:

: Palmer Mătyás :

Timișoara (centru), Prinz Eugen gasse 13.
(lângă cuștarul Koch).

AVIS!

Subscrișul, acum sunt patru săptămâni

am perdut 2 cai roșii

unul a avut pe piciorul drept din napoi o pată albă și una în frunte. Cine-i găsește și îi predă capătă 50 cor. remunerație.

Dimitrie Kăbăgia,
Caransebeș

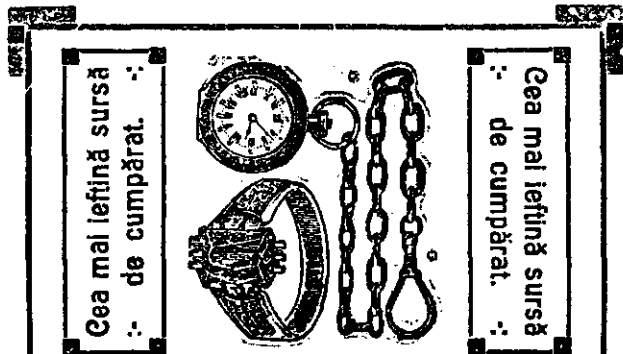
La Librăria Tribunei se află de vânzare revista »Convorbiri Literare« Nrii 1—7 din 1910 à Cor. 175.

Caut

un candid. de avocat român cu praxă.

Postul se poate ocupa momentan.

Dr. Iustin Pop,
advocat, Deva.

BINDER LAJOS

clasornicar și giuvaergiu în
MEDGYES, Markt-platz Nr. 8.

Depozit bogat de
totfelul de clasornice de aur și argint
precum și clasornice de metal și nickel

Articlii de argint de China.
Ochelari și zwickeri de Rathenov.
Articole optice de aur și argint.

Reparaturî solide și ieftine. Serviciu conștiințios.

ANUNȚ.

P. T.

Vă recomand renumitele vinuri dela Șiria, Gașa, Musca și Măderat, de masă și friptură cu prețurile următoare:

Anul	CALITATEA	Prețul Cor.
Vinuri de masă:		
1907	Alb — — — — —	62—
1908	Alb — — — — —	58—
1908	Roșu — — — — —	64—
1909	Rizling alb — — — — —	50—
1909	Rizling tare — — — — —	52—
1909	Amestecat — — — — —	48—
Vinuri de friptură:		
1910	Roșu — — — — —	50—
1910	Șiller — — — — —	50—
1910	Mustafer mestecat — — — — —	46—
1910	Rizling și Ruge amestecat — — — — —	48—
1910	Vin alb, de masă — — — — —	44—
1908	Rachiu de comină preg. propriu	150
1908	Rachiu de comină specialitate	2—
1908	Rachiu de drojdii — — — — —	220

Prețul vinului nou se compută după vinul curat fără drojdii.

Comandele se expediază sub îngrijirea proprie și pentru veritabilitatea vinurilor garantez.

Comandele să se facă numai dela 50 litri în sus. (Prețurile de sus din pivnița mea se compută după 100 litri).

Prețul vaselor:

Butoaiete se dau împrumut pe timp de două luni, iar dacă cineva vôlește de tot, atunci se compută după prețurile următoare:

- Vase de 50—60 litre Cor. 12—
- Vase de 100—120 litre Cor. 15—
- Vase de 150—160 litre Cor. 20—
- Vase de 200—220 litre Cor. 26—

Prețul vaselor mai mari decât acestea socotesc cu 12 fileri litru.

Din principiu mustre nu se trimit, dar promit serviciu conștiințios și promisiunea o și împlinesc. În așteptarea on. Dvoastre comenzi, sunt cu deosebită stimă:

Petru Benea,
proprietar de vii
Șiria (Világos, Arad m.)

Premiat cu premiul I la București în 1894.

SCULPTOR ROMÂN.

Am onoare a aduce la cunoștința on. domni preoți și învățători precum și întreg on. public român următoarele:

Ca sculptor de lemn sunt în poziție să servesc în orice vreme cu ori-ce fel de lucru de sculptură și măsurit pentru sfintele noastre biserici creștinești d. e. :

Iconostase (Temple) Străni, Tro-nuri, Scaune, Chivote, Răpizi, Uși, Cadre, etc.

în ori-ce stil s'ar recere, cu cele mai moderate prețuri. Construiesc PLANURI după dorință. Pentru toate lucrurile mele iau garanță deplină că sunt de prima calitate atât ca lucru cât și ca artă.

Atrăgând atențiunea on. public asupra împrejurării, că chiar buna euviință ar aduce cu sin e ca bisericile noastre românești prin măestri români să se înfrumățeze

Rog bunăvoința în special a onor. officii și comitetele parohiale.

Cu tot respectul semnez

I. Iuliu Bosloe,

sculptor și auritor în Berliște,
poșta Jám (Banat).

Promovat cu distincție de școală de sculptură.

Cele mai bune

Vinuri de deal,

le găsești la **Iulius Dános**, producător de vinuri în Șiria pe lângă urm. prețuri:

- Vin de masă prima calitate, azuriu Cor. 50—
- Vin de Rizling prima calitate — 54—
- Cele mai bune vinuri vechi, culoare azurie Cor. 56—, 60—.
- Vinuri: Schiller Cor. 50—.
- Vin roșu (Bikavér) 80.— și 90— de hecto.

Vinurile se expediază în butoaie de împrumut, începând dela 100 litre de orice calitate.

Serviciu culant, vinuri admirabile de prima calitate.

Adresa pentru scrisori și telegrame:

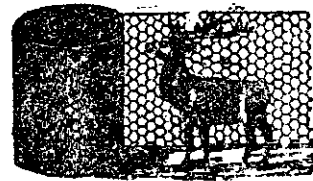
Iulius Dános,

mare producător de vinuri
Világos (Șiria, Arad m.)

Fabricație din țară prima calitate!

Stoboare de sârmă tari și trainice!

În atenția arhitecților, agronomilor, proprietarilor de vii, p. vile grădini, terenuri de vânătoare etc.

PÉCSI HENRIK

fabrică pentru împletituri de sârmă

BUDAPESTA, VI., Aréna-ut 126 sz.

Telefon 120—89. — — — Telefon 120—89.

Trimit și instalez împletituri de sârmă pentru mașini, împletituri de oscilat, stoboare pentru case și vile, împreună cu uși și porți puternice.

!! Cele mai frumoase rețete !!

Prețuri ieftine! Prețuri ieftine!

Mai furnizez: ciururi pentru cernut prund, coșnițe pentru nisip, burleane pentru schintel, coșnițe pentru nutreț, botnițe pentru boi și stocuri pentru ferești de orice mărime.

:: Liste și prospecte de prețuri se trimit gratis. ::

CROITOR ROMÂN.

Am onoare a aduce la cunoștința onoraților domni, preoți și învățători, precum și întregului public român, că mi-am deschis în Pâncota (Pankota) Str. Principală o

croitorie modernă

unde pregătesc tot-felul de haine bărbătești, precum: saloane, sacouri, paltoane ușoare și de iarnă, pardesiuri etc. Mai departe efectuez și prenoesc: odăjdii bisericesti precum: prapori, patrafiri, reverenzi ș. a.

Rugând binevoitorul sprijin al on. public român, semnez cu deosebită stimă:

Gheorghe Drăgălina,
croitor.

Serviciu conștințios!

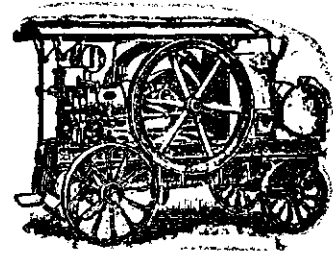
Agronomii își pot face cumpărăturile în condițiunile cele mai avantajoase la magazinul economic și de unelte al lui

Kálló István és Társa

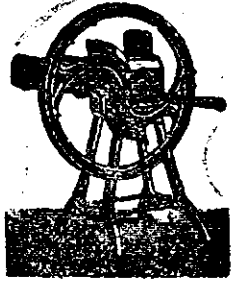
Telefon No. 850.

Oradea-mare—Nagyvárad

Teleki-u. No. 9.

Are în depozit, pe lângă avantajoase condiții de plată, tot-felul de mașini industriale și agricole, aparate, unelte, oleiuri, saci, mușamale funii motoare, automobile, stropitori etc. Cereți prospecte. — Expediție gratuită. — Corespondență în limba română. —

— Prețuri moderate. —

ANUNȚ.

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public că mi-am deschis în Șiria, drumul Aradului, un atelier de : **tâmplărie** : (măsar) unde efectuez ori-ce lucrări ce se țin de bransa aceasta, **totfelul de mobile**, precum și ori-ce lucrări de edificii.

Rugând sprijinul onoratului public român, semnez

Cu stimă :

VASILE HUIU
măestru măsar,
Șiria (Világos, c. Arad).

— Serviciu conștințios. —

Să sprijinim meseriașii români!

Să sprijinim meseriașii români!

Ingrijirea frumuseții.

Crema Gladys (No II) pentru folosirea de ziua înălbește fața ca zăpada, o face moale catifelată și lucioasă. Ea înlocuiește de minune chiar și pudra. Prețul 2 coroane.

Efectul *Cremei Gladys (No I)* pentru folosirea de noapte nu se arată imediat, însă după o folosință după câteva săptămâni ea are un efect plăcut și natural asupra feții, îndepărțând ori-ce pată și necurețenie din față. *Crema Gladys No I.* pentru folosirea de ziua după o folosință scurtă între în privința efectului orice mijloc cosmetic similar. Efectul deosebit al acestui cosmetic excelent constă în aceea, că despoaie pe neobservate suprafața urită a feții și îndepărtează petele și alte necurății din față, li dă feței o suprafață nouă.

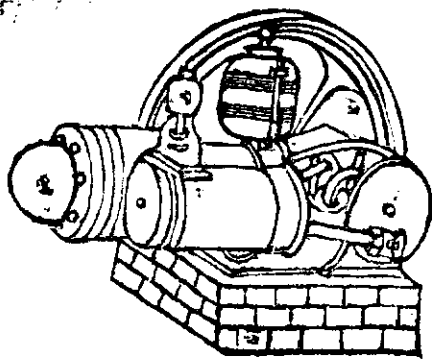
Crema Gladys este cel mai mare dușman al petelor și necurățiilor de piele cauzate de soare și de agitația aerului.

Prețul 2 cor. Preparator : **Vig Béla**, farmacie la „Impăratul roman”, Budapesta, II., Fő-utca 54.

■ ATENȚIUNE. ■

Dacă târguiți din articolele anunțate în ziarul nostru, vă rugăm ca la comandă să amintiți unde ați citit aceste anunțuri. :-

Motor cu olei brut. Nou-tate!

Cea mai contabilă putere motorică.

Cea mai ieftină uzină! Garanție necondiționată. Prețuri și condiții favorabile. — Fără mașinist! Nu explodează. Nu e expusă focului. Nu e supus inspecției financiare. Nu are cazan. Funcționare simplă. Punem mașina la dispoziția oricărui individ acreditabil, fără nici o cheltuială, pentru a se convinge că face cel mai bun și cel mai vrednic de încredere serviciu. Prospecte de prețuri dela 2-60 PH gratuit.

PÁLFY TESTVÉREK

turnătorie de fer și fabrică de mașini în SEGHEDIN—SZEGED.

Fondat în Anul 1807. Distins cu 20 medalii de aur.

M. Schromm
mehanic

Brașov—Brassó
Hosszú-utca No. 27.

Recomandă în atențiunea onor. public din loc și jur

marele său atelier mehanic aranjat în Brașov, Hosszú utca 27, unde se efectuează tot-felul de lucrări atingătoare în aceasta branșă; precum :

mașini de cusut, biciclete, gramofone și apaducte, pe lângă prețurile cele mai convenabile și execuție solidă și punctuală.

Izay și Rigó

magazin de albituri gata de pânză albituri de pat și pânzeturi de masă
Cluj—Kolozsvar, Strada Deák Ferencz Nr. 4.

Prețuri fixe moderate.

Mare asortiment de mărfuri din patrie.

Primesc totfelul de executări de

TRUSOURI

cu orice prețuri, la chemarea în provincă arată cu plăcere colecția

:: :: de mustre. :: ::

Asortiment mare și frumos.

Pânză de in de Rumburg.

Pânză de in de Irlanda.

Pânză de in de Kreász.

B U M B A C

de Damast și Grádli.

ALBITURI GATA
pentru femei, bărbați și copii,
ALBITURI PENTRU PAT,
NAFRAMI DE BUZUNAR.
CIORAPI etc.

PANZETURI ALBE
și COLORATE pentru masă.

Prima fabrică de casse și mașini din Ungaria

I. Anheuer, Timișoara.

Casse

de cea mai nouă construcție
sigur e contra focului și spargerii.

Casse cu pantere de oțel, tresoare și antrepozite
panterate cu deplină siguranță contra spargerii.

Casse pentru cărți din asbest.

Panțerarea locatelor pentru casse.
Uși și ferestri panterate pentru institute de
bani, cea mai nouă construcție.
Preț-curent ilustrat se trimite gratis și franco acasă.

Primul atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru scobirea
pietrelor și fabrică de pietrii monumentale.

GERSTENBREIN TAMÁS és TARSA sculptor și mă-
lestru pietrar.

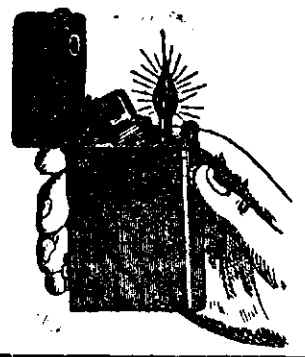
Atelierul central al magazinei: **Kolozsvár, Dézma-u. 21.**

Magazin de pietrii monumentale, fabricate
proprii din: marmoră, labrador, granit,
sienit etc. Kolozsvár, Ferencz József-út 25.

Biroul Central:

Nagyszében, Fleischer-gasse 17.

Filiale: Déva, Nagyvárad.

**Gramofone și plăci,
Aprinzători original „Imperator“,
lampioane de buzunar**

se găsesc mai ieftin în marele ma-
gazin de fabrică
a lui

Tóth, József, Szeged, Könyök-u.

== Noui arii românești, à fl. 1-50.
3 buc. fl. 4. 6 buc. f. 7-50. 12 buc. fl. 14.
Cereți gratuit prospectul de prețuri.
Se caută revanzători.

= Th. Schmidt =

fabrică de ploiere

Sibiu—Hermannstadt, Reispergasse No 7.

Recomandă magazinul său bogat asortat cu cele
mai nouă și mai moderne

ploiere-entoutcas

(pt. soare și ploale)
precum și

ploiere

de calitate excelentă
pntu domni și dame.

Comandele se execută prompt și cu punctualitate

Celebrele motoare **originale**

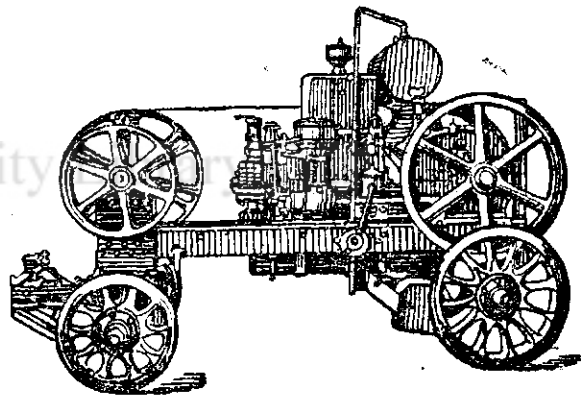
„OTTO“

cu benzină, gaz, sau oleiu brut.

Până acum sunt în funcțiune mai mult ca 95.000
în toate părțile lumii.

Prețuri ieftine! Condiții avantajoase de plată.

— Mare expediție în țară și străinătate —

Depozitul filial a fabricii de motoare:

Langen & Wolf

Timișoara — Josefstadt, Bonnáz-u. Nr. 12.

Liste de prețuri și prospecte la dorință se trimit
gratuit și porto franco.

Hoffmann Sándor Arad, palatul teatrului.

== Au sosit toate noutățile de toamnă: ==

Materii admirabile în cele mai noue culori.

POSTAVURI
pentru talii.

DELINURI.

ȘALURI.

ROCHII de desupt.

CIORAPI

mai ieftini ca ori-unde

CONFEȚIUNI

pentru femei și fete.

ALBITURI.

PÂNZE.

BRODERII.

DANTELE.

ȘINOARE etc. etc.

TRUSOURI.

ADJUSTĂRI

(DECORAȚII)

pentru haine.

Rog să binevoiiți a privi

vitrinele mele.

TUNNER CORNEL

industrie de marmoră și granit.

Timișoara-Fabric, Andrassy-út Nr. 22.
Timișoara-Josefin, Hunyadi-u. Nr. 4.

Își recomandă magazinul asortat bogat monumente, table de marmoră, statui, fabricație proprie în executare de

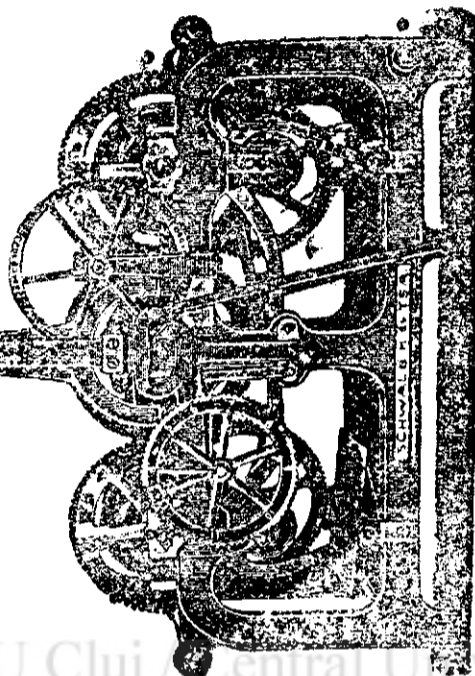
gust frumoasă și cu prețuri moder. Având un magazin bogat, liferez mai — — ieftin ca orice concurență. — —

Recomandându-mă on. public cu stimă

TUNNER CORNEL, măiestru de sculptură în piatră.

**SCHWALB KÁLMÁN ÉS TSA
FABRICA DE CEASORNICE DE TURN
BUDAPEST, VII. Dembisky-u. 32.**

Cea mai mare fabrică de ceasornice de turn din Ungaria
Telefon No. 63—47.
Expoziție permanentă de ceasornice de turn.
Privilegiu excepțional.
Nenumărate adrese de recunoștință și distincțiuni.
Preliminar gratuit.

Important pentru lăcățari și fauri.

Clocan-barost patentat ce se poate mânia cu piciorul.

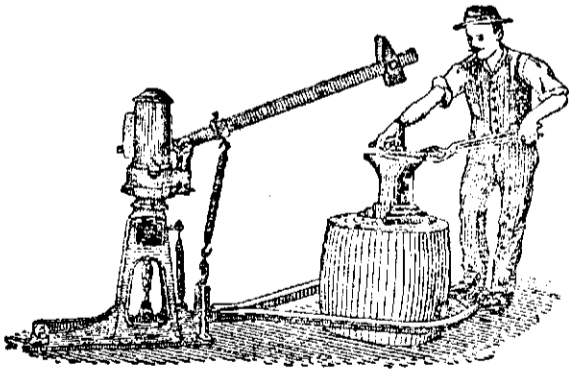
Inventat de Schwartz & Comp. — — Unicii fabricanți și vânzători:

Fabrica Solymos Testvérek Arad, Kölcsey-u. 67.

Mare economisală de timp și ajutori lucrători, în propozițiune ieftin, se poate folosi ușor în oricare atelier. Celor cari se interesează la dorință li-se trimite catalog de prețuri cu explicații amănunțite gratuit. :

Cu stimă:

Solymos Testvérek, Arad.

Telefon 66—82.

FISCHER TESTVÉREK

■ lustritori de sticlă și fabricanți de oglinzi; ■
■ pictură specială pentru geamuri de biserică. ■

BUDAPESTA, VIII., Mária-utca No. 11.

Pregătim ireproșabil oglinzi, plăci, dulapuri și apărătoare pentru uși. Primim execuția conștiințioasă a oricăror lucrări din acest ram, apoi colorarea în sticlă ori mozaic a geamurilor de biserică, dormitoare, sufragerii, saloane, portale și porticuri.

== Mare depozit de sticlă în plăci. ==

Comandele atât din loc cât și din provincie se fac cu multă conștiințiozitate.

Telefon 66—82.

Atențiune!

SINGURUL INSTITUT DE ASIGURARE

:: ARDELEAN ::

TRANSYLVANIA

Str. Cisnădiei 5. **SIBIU.** Str. Cisnădiei 5.

Recomandă

Asigurări împotriva focului

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile, etc. pe lângă premii recunoscute de cele mai ieftine și în cele mai favorabile condiții, cum și

Asigurări asupra vieții

(pentru învățători și preoți români gr.-or. și gr. cat. dela așezămintele confesionale cu avantajii deosebite), pe cazul morții și cu termen fix, cu plătire simplă sau dublă a capitalului; asigurări de zestre (copii), pentru serviciul militar, și asigurări pe spese de înmormântare, mai departe asigurări de accidente corporale, contra infracției (furt prin spargere) și asigurări de pagube la apaducte.

Prospecte în combinațiunile cele mai variate se trimit și se dau gratuit, ori ce informații în biourile Direcțiunii, strada Cisnădiei Nr. 5 și la toate agențiile.

Persoane versate în achiziții, cari au legături bune, se primesc în serviciul institutului în condiții foarte favorabile.

Atențiune!

■ INTREPRINDERE ROMĂNEASGĂ ■

MIHAI FLONTA

antreprenor de zidiri

Oradea-mare-Nagyvárad.

Stabilimentul și cancelaria Pereces-u. 9.

Primește: plănuierea și zidirea de biserică, școlă, case notariale și a tot felul de zidiri private.

Magazin stabil de fabricate de cement, comande se primesc.

Magazin stabil de pietrii artificiale pentru morminte. Prospecte gratuit.

Cele mai bune

orologe

— cele mai solide și cele mai după modă —

juvaericeale

atât pe bani gata, cât și în rate pe lângă chesăsie de 10 ani și prețuri ieftine, liferează cea mai bună prăvălie în aceasta privință în întreaga Ungaria

BRAUSWETTER JÁNOS

orologier în SZEGED:

CATALOG cu 2000 chipuri se trimite GRATUIT.

Notez că numai aceia vor primi catalogul gratuit cari îl cer cu provocare la ziarul Tribuna. (ad. scriu că a celuilui anunț în Trib.) Corespondențele se fac în limba maghiară, germană și franceză.

